

ท้องถิ่นกับการพัฒนาคน

โดย ประชา มาลีนนท์

คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้การพัฒนาประเทศ
ประสบความสำเร็จ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961154338

ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี
ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด
การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย
จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี
ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ
ไม่ให้เกิดก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้

พระบรมราชาบาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ

วางระบบเศรษฐกิจให้แข็งแกร่ง สร้างสังคมให้มั่นคง
ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่ออนาคตลูกหลานไทย

พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด
ที่จะทำให้การพัฒนาประเทศประสบความสำเร็จ
ถ้าคนไทยไม่มีคุณภาพ
ก็ยากที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้

ประชา มาสินนท์

ท้องถิ่นกับการพัฒนาคน

โดย ประชา มาลีนนท์

ท้องถิ่นกับการพัฒนาคน

โดย ประชา มาลีนนท์

- ชื่อหนังสือ : “ท้องถิ่นกับการพัฒนาคน”
พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2547
- จำนวนหน้า : 176 หน้า
- จำนวนพิมพ์ : 20,000 เล่ม
- ISBN : 974-92646-1-5
- ที่ปรึกษา :
1. นายสุนทร โภคาชัยพัฒน์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
 2. นายบุญธรรม พิกุลศรี ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
 3. มล.จิราพันธ์ ทัดสินทร ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
- บรรณาธิการ : นายสมเจตน์ พันธุโฆษิต
- กองบรรณาธิการ : จีราวรรณ จินววรรณ
พัชรี รังสีโสภณอาภรณ์
สุธิยา ไตรสารศรี
โทร. 0-2909-2547 โทรสาร 0-2909-2548
- สนับสนุนการจัดพิมพ์โดย : กระทรวงมหาดไทย ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ 10200
- ออกแบบปก/รูปเล่ม/จัดหน้า : กราฟิก สแนป โทร. 0-2435-0931-2, 0-1323-4900

พิมพ์ที่ : บริษัท ประชุมทอง พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด โทร 0-2676-5065 โทรสาร 0-2287-4189

คำนำ

เป็นที่ทราบดีว่า “คน” คือศูนย์กลางของการพัฒนาทั้งปวง “รัฐ” มาจากประชาชน มีหน้าที่สำคัญในการให้ชีวิตที่ดีแก่ประชาชน “ท้องถิ่น” ก็มาจากประชาชน ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐ และอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จึงต้องสนองต่อภารกิจในการพัฒนาคนให้ได้

อย่างไรก็ดีการพัฒนาคนเป็นสิ่งที่เห็นผลช้า และมักมีอุปสรรคมาก จึงมักพบว่าการพัฒนาที่ผ่านมา ผู้กำหนดนโยบายส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไม่เท่าที่ควร

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญเสมอในทุก ๆ เรื่อง แรงบันดาลใจ แนวคิดและนโยบายของคุณประชา มาลีสนิท ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเป็นอย่างมาก ซึ่งนับเป็นการวางรากฐานที่สำคัญแก่วงการท้องถิ่นไทยอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

นอกจากทราบแนวคิดเชิงนโยบายแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังได้ผนวกข้อคิดข้อเขียนทางวิชาการจากผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย และคณาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนแนวนโยบายดังกล่าว จากนโยบายได้กลายเป็นโครงการนำร่องและได้รับการตอบสนองจากสังคมเป็นอย่างดีอบอุ่น ไม่ว่าจะเป็นโครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด โครงการท้องถิ่นก้าวไกลชุมชนไทยเข้มแข็ง โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และโครงการตลาดดีมีมาตรฐานเป็นต้น

หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสมกับทุก ๆ ท่านที่ปรารถนาจะเข้าใจและเห็นทิศทาง
ของท้องถิ่นไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป นับเป็นวิวัฒนาการที่น่าสนใจของการเมืองไทย
ทีเดียว

ดร. สมเจตน์ พันธุ์โมริต
บรรณาธิการ

สารบัญ

1. มหาดไทยกับการพัฒนาคน	11
2. ท้องถิ่นกับการพัฒนาคนในอนาคต	31
3. โครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด	51
4. โครงการท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง	71
5. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ	82
6. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กับการรู้จักความเป็นไทย	105
7. โครงการตลาดดีมีมาตรฐาน	123
8. ประชา มาลินนท์ กับแรงบันดาลใจในการพัฒนาคน	137
9. เปิดใจ ประชา มาลินนท์ “พัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคน”	149

มหาดไทยกับการพัฒนาคน

อนุชา โมกขะเวส
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ตลอดระยะเวลาที่ผมรับราชการในกระทรวงมหาดไทย ผมมีความประทับใจในบทบาทที่สำคัญที่อยู่คู่กับมหาดไทยมาโดยตลอดคือ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ซึ่งเป็นคำที่ประชาชนคนไทยทุกคนคุ้นเคย และยอมรับในบทบาทดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าคนมหาดไทยนั้น อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน และมีบทบาทในการพัฒนาคนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เพราะคำว่า “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” นั้น เป็นภารกิจที่ต้องทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขด้วยการพัฒนาคนและชุมชนในทุก ๆ ด้าน

เหตุใดจึงต้องมีการพัฒนาคน

สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรม มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายท่ามกลางธรรมชาติ เป็นครอบครัวขยาย อบอุ่นด้วยเครือญาติ ต่อมาเริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีความเจริญทางด้านวัตถุ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมมิได้ลดน้อยลงตามความเจริญของวัตถุ และกลับทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ความเจริญทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย เกิดช่องว่างทางสังคมระหว่างคนจน-คนรวย เกิดความไม่เสมอภาคทางสังคม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่ต้องการการแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มหาคัดไทยจึงได้เข้ามามีบทบาทหลักในการพัฒนาคน เพื่อเป็นการตอบสนองการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งหากจะประมวลภาพที่เกิดขึ้นในสังคมมาโดยลำดับแล้ว จะเห็นได้ว่าความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาคนอย่างต่อเนื่อง ก็สืบเนื่องมาจากสาเหตุหลัก ๆ ดังนี้

1. วงจรแห่งความยากจน ได้แก่

■ ปัญหาความยากจน คนไทยในชนบทห่างไกลและในภาคเกษตรยังยากจน ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนมีความเหลื่อมล้ำกัน เช่น ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีรายได้สูงกว่าประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาก และนับวันความแตกต่างดังกล่าวจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้นประกอบกับภาครัฐยังไม่สามารถจัดบริการพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างเพียงพอ จึงนำปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การอพยพจากชนบทเข้าไปทำงานทำในเมือง ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

■ ปัญหาสุขภาพและสุขอนามัยของคนในชุมชน ซึ่งเป็นหนึ่งในวงจรแห่งความยากจน

ที่พูดกันจนติดปากว่า “โง่-จน-เจ็บ” ความเจ็บไข้ได้ป่วย จึงเป็นปัญหาที่สำคัญของผู้ที่มีรายได้น้อย ไม่เพียงพอที่ไปรักษาโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ ทำให้มีสุขภาพไม่พร้อมที่จะประกอบสัมมาอาชีพ และดำรงชีพอย่างปกติสุขได้

■ **ปัญหาความรู้ของประชาชน** นับเป็นปัญหาสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา มีประชาชนจำนวนมากที่ไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือจบเพียงการศึกษาชั้นประถมต้น ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้นแก่ตนเองและครอบครัวได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงทำได้ยาก ปัญหาจึงวนเวียนอยู่ในวงจรแห่งความยากจนอยู่

2. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาเราอาศัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอย่างเหลือเฟือเป็นฐานประกอบการ โดยขาดความเอาใจใส่ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ แหล่งน้ำ และที่ดินเสื่อมโทรมลง รวมทั้งสภาวะของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ บางฤดูกาลน้ำท่วม นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมยังขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เช่น ปัญหาน้ำเสีย อากาศเสีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในเมืองและชนบท

3. กระแสวัฒนธรรมของต่างประเทศ

ที่ถาโถมเข้ามาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อบันเทิงต่าง ๆ ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนไทย และต่อวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชาติและท้องถิ่นของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสบริโภคนิยม/วัตถุนิยม ซึ่ง

ทำให้เกิดการแข่งขัน เลียนแบบ ซิงดิซิงเด็น การเอารัดเอาเปรียบ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและสุร่ยสุร่าย ส่งผลให้ความอบอุ่น และความเอื้ออาทรในสังคมแบบดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป สังคมไทยเกิดความสับสน และเต็มไปด้วยปัญหามานานัปการ อาทิ ยาเสพติด โสเภณี เอ็ดส์ การละเมิดสิทธิเด็กและสตรี ครอบครัวยแตกแยก และอื่น ๆ โดยมีเยาวชนในวัยหัวเลี้ยวหัวต่อเป็นกลุ่มเสี่ยงที่น่าห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น หากคนไทยและสังคมไทยไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ชาติการประสานเพื่อนำเอาจุดเด่นที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม สังคมไทยจะอ่อนแอ ชาติคุณภาพ และหลากหลายไปด้วยความขัดแย้ง

4. ระบบราชการที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนา เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ระบบราชการในอดีตที่ผ่านมามีปัญหาสะสม กล่าวคือ เป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาและขั้นตอนการทำงานมาก ขาดความยืดหยุ่นในการบริหารงาน มีระเบียบกฎเกณฑ์มากมาย ทำให้การทำงานสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นไปอย่างล่าช้าไม่ทันกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตามปัญหาต่าง ๆ ของระบบราชการกำลังถูกแก้ไข โดยการปฏิรูประบบราชการ เพื่อปรับกลไกภาครัฐให้สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งได้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งทั้งสองส่วนนี้มีผลกระทบกับกระทรวงมหาดไทยทำให้ต้องมีการปรับบทบาทภารกิจใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทจากที่เคยเป็นผู้ดำเนินการเอง มาเป็นผู้ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากมูลเหตุดังกล่าวเบื้องต้น มหาดไทยจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปมีการวางกลยุทธ์ในการพัฒนาคน พัฒนาชุมชน และพัฒนาสังคม เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ลดน้อยลง โดยที่ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและสภาพของชุมชน สังคม จะต้องได้รับการยกระดับให้ดีขึ้น

มหาดไทยกับการพัฒนาคน

แม้ว่าในปัจจุบันได้มีการปฏิรูประบบราชการ มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทภารกิจของกระทรวงมหาดไทย มีการแยกและยุบกรมต่าง ๆ ออกจากกระทรวงมหาดไทย แต่ภารกิจในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ยังคงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มภารกิจในกระทรวงมหาดไทย โดยภารกิจของกรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคน ชุมชน และสังคม ได้มารวมกันเป็นกลุ่มภารกิจด้านการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยกรมพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยที่ผมเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะรองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจฯ ภายใต้การกำกับดูแลของ ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายประชา มาสินนทร์) ซึ่งท่านได้ให้ความสำคัญกับภารกิจดังกล่าว และตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของกระทรวงมหาดไทยว่าเป็นหน่วยงานที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในชนบท ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานสำคัญของประเทศชาติ จึงมุ่งมั่นที่จะทำงานโดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยการพัฒนาคนในชุมชน และพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน เพื่อสร้างความกินดีอยู่ดีให้เกิดแก่พี่น้องประชาชน

กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงเป็นกลุ่มภารกิจของกระทรวงมหาดไทยที่เน้นด้านการ “บำรุงสุข” ของประชาชน ด้วยการพัฒนาคน พัฒนาชุมชน และพัฒนาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีศักยภาพในการบริหารงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี ด้วยเหตุนี้ กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงกำหนดทิศทางการทำงานคือ “จะมุ่งมั่น เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้ประชาชนมีกิน มีใช้ มีสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน” โดยการ

1. ส่งเสริมศักยภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจ ฐานราก การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การที่จะทำให้ทิศทางที่กำหนดไว้สำเร็จลุล่วงได้นั้น มีประเด็นและแนวทางที่จะต้องดำเนินการ ก็คือ

1. การแก้ไขปัญหาความยากจน ด้วยการเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจน
2. ยกระดับขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ด้วยการ
 - 2.1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน
 - 2.2 เสริมสร้างสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มจังหวัด ในเรื่องการค้า การลงทุน และ การท่องเที่ยว

3. เพิ่มขีดความสามารถการบริหารการพัฒนาของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการ

3.1 เสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการของชุมชน ผู้นำชุมชน และ เครือข่ายองค์กรชุมชน

3.2 เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การบริหารบ้านเมืองที่ดี

3.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการระบบข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การพัฒนา

ผลการดำเนินงานตามทิศทางและแนวทางดังกล่าวที่ผ่านมา โดยการขับเคลื่อนของกรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ทำให้เกิด โครงการสำคัญ ๆ ที่กรมทั้งสองได้เข้าไปมีส่วนส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นเร่งเร้า และ ผลักดันให้มีความก้าวหน้าไปอย่างน่าพึงพอใจ โดยสรุป ดังนี้

1. **โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง** แห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนให้เกิดการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการจัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 74,907 หมู่บ้าน/ชุมชน โดยโอนเงินให้กองทุนหมู่บ้านแล้ว จำนวน 74,722 ล้านบาท มีเงินกู้หมุนเวียนในภาพรวมตั้งแต่เริ่มโครงการ รวม 190,603 ล้านบาท และผู้กู้ทั้งสิ้น 13,258,138 ราย

2. โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นโครงการที่ต้องการเพิ่มรายได้ สร้างอาชีพให้แก่ประชาชนฐานราก มุ่งหวังให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี สามารถพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน มีกิจกรรมการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด การผลิต การบริหารจัดการและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ทางด้านการผลิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาดสากล โดยที่ท้องถิ่น จำเป็นต้องพึ่งตนเองเป็นหลัก ดังนั้น โครงการนี้จึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุน กระบวนการพัฒนาท้องถิ่นที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมีมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาด จึงเป็นโครงการหนึ่งที่สามารถช่วยสร้างชุมชนให้

เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้จากการดำเนินการที่ผ่านมา สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ

- ในปี 2545 จำหน่ายได้ 16,716 ล้านบาท
- ในปี 2546 จำหน่ายได้ 33,276 ล้านบาท
- ในปี 2547 (ต.ค.46-ส.ค.47) จำหน่ายได้ 42,927 ล้านบาท

3. การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนโดยมีฐานคิดจากปรัชญา/หลักการพัฒนาชุมชน คือ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมบริหารจัดการ และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่ชุมชน ส่งเสริมการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และบทเรียนที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน และชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

4. ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.) คือ องค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการประสานการทำงานระหว่างองค์กรที่มีอยู่ในชุมชน มีสมาชิกประกอบด้วยองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเป็นหลัก จึงมีการทำงานในลักษณะเครือข่ายเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรชุมชนและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาคน หน่วยงานราชการจะทำหน้าที่ในการสนับสนุนทางด้านวิชาการและประสานงานกับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ศอช. จะเป็นองค์กรที่มีพลังได้จะต้องเกิดจากความเห็นพ้องต้องกันของประชาชนกลุ่ม/องค์กรชุมชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามปรัชญาที่ว่า "สร้างพลังชุมชน ใช้พลังชุมชน ในการ

พัฒนาชุมชน” ทั้งนี้ คอช. จะเป็นองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานควบคู่ไปกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเสมือนเสาหลัก 2 เสาในท้องถิ่นที่สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินงานพัฒนาคน พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

5. **โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในที่สาธารณะ** โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกใบรับรองการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะให้แก่ผู้ประกอบการค้า เพื่อให้ผู้ประกอบการค้ารายย่อย ได้รับโอกาสให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ

6. **โครงการก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์** เป็นการส่งเสริมศักยภาพด้านกีฬา และสุขภาพของประชาชน เพื่อให้เยาวชน ประชาชนในหมู่บ้านและตำบลได้เล่นกีฬา สนับสนุนการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และให้เด็กและเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาเยาวชนได้เป็นอย่างดี

7. **โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ** เป็นการสนับสนุนการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการทำหน้าที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งจะได้มีการขยายศูนย์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ต่อไป

8. **โครงการอินเทอร์เน็ตตำบล** เป็นโครงการที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตเปิด Web Site เชื่อมโยงข้อมูลติดต่อกับองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งของการเรียนรู้ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น ทำให้การใช้ประโยชน์จาก Internet ตำบลเกิดความคุ้มค่า ทั้งในภาคราชการ และประชาชน

9. **โครงการหอกระจายข่าว** เป็นการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตั้งหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน/ชุมชนทุกแห่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข่าวสารอันจำเป็นต่อการดำรงชีพโดยเท่าเทียมกัน

10. **การพัฒนาองค์กรสตรี** โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่ม และจัดตั้งองค์กรสตรีขึ้นทุกระดับทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังให้สตรีมีโอกาส และมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม ด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรี และพัฒนาเครือข่ายองค์กรสตรีทุกระดับให้มีความเข้มแข็ง สามารถบูรณาการการทำงานกับเครือข่ายอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

11. **การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** โดยที่ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 วรรคสาม ได้กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961154338

กระทรวงมหาดไทยได้ยึดถือหลักการตามกฎหมายดังกล่าว มาประกอบในการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ฉบับ (พ.ร.บ. อบจ. เทศบาล อบต.) โดยเพิ่มบทบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการปฏิบัติงาน และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ก่อนที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะเข้ารับหน้าที่ต้องแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นผู้แทนของประชาชน และต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกสมาชิกทุกคน และประกาศไว้ที่สำนักงานท้องถิ่นด้วย
- 2) ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่แถลงไว้เป็นประจำทุกปี
- 3) กรณีของ อบต. เมื่อจะมีการรวม ยุบรวม รับรวมหรือแยกพื้นที่ไปรวมกับ อบต. หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการสำรวจเจตนาของประชาชนเสียก่อนจึงจะดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามนั้น

นอกจากนี้กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่นและการประชุมเพื่อ

พิจารณางบประมาณ

- การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การจัดซื้อจัดจ้างและข้อมูลอื่นๆ ในการดำเนินงานของท้องถิ่น
- การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง

ในปี 2547 ยังได้จัดให้มีโครงการที่สำคัญ 2 โครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1) **โครงการ “เพชรในถิ่น”** โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนและองค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ตัดสินใจ และวางแผนดำเนินการร่วมกับส่วนราชการทุกหน่วย ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การใช้ทรัพยากรและทุนทางสังคมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ ในพื้นที่ อบต.75 จังหวัด

2) **โครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด** เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอรัปชั่น และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน สร้างพลังชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืนในการเอาชนะสงครามการทุจริตคอรัปชั่น

จากตัวอย่างผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จะเห็นว่าภารกิจของมหาดไทยนั้น เชื่อมโยงกับการพัฒนาคนในทุก ๆ ด้าน โดยเป็นทั้งผู้ดำเนินการเอง และเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม ผลักดันให้ประชาชน องค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้มีเป้าหมายอยู่ที่ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

■ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคนได้อย่างไร

ปัจจุบันรัฐบาลได้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้มีการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนในท้องถิ่น และการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนองตอบได้ตรงกับความต้องการของประชาชน ดังนั้น การผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มากขึ้นกว่าเดิม จากที่เคยทำแต่เรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เป็นการเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น จะช่วยสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้โดยตรงและรวดเร็ว สามารถสร้างความศรัทธา และความพึงพอใจต่อการบริหารงานของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรให้ความสำคัญกับบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมหน่วยงานราชการต่าง ๆ องค์กรภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาคน ให้ครอบคลุม ในทุก ๆ ด้าน ดังนี้

ด้านครอบครัวและชุมชน ครอบครัวเป็นสถาบันหลักและเป็นสถาบันแรกทีควรจะได้รับการพัฒนา เพราะสถาบันครอบครัวเป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจ ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูก-หลานได้อย่างอบอุ่นใกล้ชิด ตลอดจนปลูกฝังให้เห็นถึงคุณค่าชีวิตของความเป็นครอบครัว ขณะที่ชุมชนท้องถิ่นเอง ก็มีบทบาทสำคัญในการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการเรียน

รู้ของบุคคล การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ครอบครัว และชุมชนเกิดความเข้มแข็ง โดยผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่าง นำการเปลี่ยนแปลงส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนมีความตระหนักในศักยภาพ ของตนเอง เห็นคุณค่าของตนเองที่มีส่วนร่วมสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน โดยการกระตุ้น ให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหา พัฒนาสิ่ง สาธารณประโยชน์โดยไม่หวังรอความช่วยเหลือจากทางราชการ คิดและปรับปรุง ประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมบริการชุมชนของตน นำมาซึ่งความเข้มแข็งของ ครอบครั้วและชุมชนต่อไป

ด้านเศรษฐกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเร่งระดมความร่วมมือจาก องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ประชาชน ราษฎร์ชาวบ้าน ประชาชน รวมทั้งส่งเสริมและ สนับสนุนจัดสรรรายได้ เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งริเริ่มกิจกรรมเกี่ยวกับการ คิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ รวมทั้ง ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางด้านการผลิตมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาดสากล เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประชาชนในระดับรากหญ้าได้มีโอกาสในการสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และเมื่อเศรษฐกิจของท้องถิ่นมีความเจริญ เติบโตคนในท้องถิ่นย่อมรักถิ่นฐานที่อยู่ ครอบครั้วพ่อ แม่ ลูกมีโอกาสอยู่ร่วมกัน อย่างอบอุ่นและเป็นสุข ชุมชนก็มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ อันนำไปสู่การพัฒนา ประเทศชาติให้มั่นคง ชุมชนมั่นคงต่อไป และสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ ความร่วมมือดำเนินการเป็นพิเศษ ก็คือ การสนับสนุน โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

ด้านวัฒนธรรม เนื่องจากคนรุ่นใหม่ได้หันไปสนใจวัฒนธรรมต่างชาติที่หลังไหลเข้ามาโดยเฉพาะการดำรงชีวิต ค่านิยมด้านการบริโภค และวิถีนิยมต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งในท้องถิ่นและเป็นเหตุแห่งการล่มสลายของชุมชนได้ ดังนั้น เพื่อให้วิถีชีวิตของไทยแบบดั้งเดิมไม่เสื่อมสลายไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเน้นการพัฒนา วรรณคดี ส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม รวมทั้งส่งเสริมให้คนในชุมชนได้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของตน และตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมโดยรวมตลอดจนส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานในลักษณะเบญจภาคี (ภาครัฐ เอกชน ประชาชน องค์กรชุมชน องค์กรท้องถิ่น) โดยปรับใช้จุดแข็งทางวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนในชุมชน และนำจุดเด่นนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสมดุล รวมทั้งเป็นจุดขายให้คน หรือชุมชนอื่นเข้ามาทัศนศึกษา ดูงานและเยี่ยมชม โดยเน้นการเพิ่มโอกาสและทางเลือกเพื่อให้ประชาชนสามารถเลือกวิถีวัฒนธรรมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตของตนเองได้

ด้านการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หมวด 3 มาตรา 43 กำหนดให้ทุกคนย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การพัฒนาคนโดยส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ซึ่งเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาสติปัญญาของคนให้เป็นคนเก่ง คนดี สามารถคิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นเหตุผล มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ความก้าวหน้า ควบคู่กับการพัฒนาทักษะฝีมือและการมีงานทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการให้อิสระในการคิดริเริ่มของบุคคล รวมทั้งความคิดริเริ่มจากประชาคม ตลอดจนส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

นอกจากนั้นควรส่งเสริมให้สถาบันทางด้านศาสนาเข้ามามีบทบาทในการนำหลักธรรมทางศาสนา มาประพฤติปฏิบัติซึ่งนำการดำเนินชีวิต รวมทั้งกลมเกลียวจิตใจ เพื่อปลูกฝังและสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับเยาวชนอีกด้วย

ด้านสุขภาพและพลานามัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและกระตุ้นการพัฒนาสุขภาพกายและจิตควบคู่กันไป โดยมุ่งสร้างและพัฒนาค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพด้านร่างกาย และจิตใจที่ถูกต้อง โดยการรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ความรู้และทักษะในการป้องกันด้านสุขภาพ โดยเน้นให้ความสำคัญกับการป้องกันมากกว่ามุ่งเน้นการรักษา การให้ความรู้ทางด้านโภชนาการอย่างถูกวิธี เช่น การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ อาหารที่มาจากธรรมชาติ อาหารปลอดภัย รวมถึงสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กีฬา และสวนสาธารณะเพื่อสนับสนุนให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าในการออกกำลังกาย และเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกาย ควบคู่กับการสร้างสุขภาพจิตที่ดี โดยดำเนินการจัดทำแผนหรือกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายหรือลดความตึงเครียด เช่น การจัดสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การจัดกิจกรรมให้เยาวชนได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามความถนัดและสนใจ เป็นต้น

unaşu

การพัฒนาคน เป็นสิ่งที่กระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญมาทุกยุคทุกสมัย แม้ว่ารูปแบบการพัฒนา และหน่วยงานที่รับผิดชอบจะถูกเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม ตามกาลเวลา และตามนโยบายของรัฐบาล แต่การพัฒนาคนโดยการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ยังคงเป็นภารกิจหลักที่อยู่คู่กับกระทรวงมหาดไทยตลอดไป และในฐานะที่กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน เพื่อจะได้ปฏิบัติภารกิจให้สนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ภายใต้วิสัยทัศน์ของกระทรวงมหาดไทยที่ว่า “เป็นองค์กรหลักในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข อำนวยความเป็นธรรมของสังคมด้วยการบูรณาการ การบริหารจัดการในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างโอกาสให้ประชาชนมีความมั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืน” ■

ท้องถิ่นกับการพัฒนาคนในอนาคต

สาโรช คัชมาตย์
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

■ สถานการณ์ปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1. แนวคิดและหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

1.1 แนวคิดที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองและสังคม การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้สิทธิถอดถอนคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น การใช้สิทธิในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การใช้สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสาร การใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน การใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการรัฐสภา การใช้สิทธิเลือกตั้งคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง ในการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เห็นชอบการถ่ายโอนภารกิจจาก 50 กรม 11 กระทรวง รวมทั้งสิ้น 245 เรื่อง ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนให้ดำเนินการภายใน 4 ปี ส่วนที่ยังไม่พร้อมจะรับการถ่ายโอนภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการภายใน 10 ปี ภารกิจดังกล่าวประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ ประปาชนบท การผังเมือง การควบคุมอาคาร ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การส่งเสริมอาชีพ การจัดการศึกษา นอกระบบ ในระบบ การสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการวางแผน เช่น การส่งเสริมการลงทุน การวางแผน การพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังกำหนดให้ดำเนินการในด้านการบริการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี เสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรเอกชน สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ การรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน สิทธิในการรับทราบข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผล ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ที่เกี่ยวกับแต่ละบุคคลหรือชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งมีสิทธิแสดง

ความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นต้น

1.2 แนวคิดเชิงวิสัยทัศน์

1) องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการไม่ว่าส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือ ส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถสูงเท่ามาตรฐานสากล มุ่งเน้นการบริการประชาชน เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทันโลกปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ เน้นการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายและรับผิดชอบต่อผลงาน

2) ยึดพลเมืองเป็นหลัก (Citizen-based) การบริการจากภาครัฐสู่ประชาชนต้องมีคุณภาพ สะดวกรวดเร็วและถูกต้อง ภาครัฐต้องสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชน และสนับสนุนภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็ง

3) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ระบบบริหารราชการต้องมีการบริหารจัดการที่ดี คือ โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผลงาน สามารถตรวจสอบได้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเอกชน ทำงานโดยมีหลักการ และเน้นระบบคุณธรรม

4) การบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ซึ่งมุ่งเน้นผลงานและผลสัมฤทธิ์ (Result) มากกว่าที่จะเน้นปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ มีการวัดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม มีความโปร่งใสในการตัดสินใจ และมีความรับผิดชอบต่อ

พร้อมจะถูกตรวจสอบได้ การบริหารภาครัฐแนวใหม่จะเน้นการบริการที่ตอบสนอง และปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น กระแสโลกาภิวัตน์ การแข่งขันทางธุรกิจและบทบาทของประชาชนที่เพิ่มสูงขึ้น และในการบริหารงานจัดการแบบมุ่งเน้นผลงานดังกล่าวนี้ สิ่งที่สำคัญนอกเหนือไปจากสิ่งที่กล่าวมาแล้วคือ ต้องมีการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นการเพิ่มผลิตภาพข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กร โดยต้องมีแผนพัฒนาบุคลากรที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Competency-Based Approach)

2. การบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยทั้งในการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น มีวิวัฒนาการมาเป็นเวลายาวนานอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละยุคสมัยได้มีการนำหลักการและแนวคิดด้านการปกครองในหลายรูปแบบมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมืองและสังคม สำหรับการบริหารราชการส่วนภูมิกษัตริย์นั้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจึงเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายและข้อสั่งการจากส่วนกลางไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ภารกิจการบริหารงานของจังหวัดจึงมีความยุ่งยากและซับซ้อน อีกทั้งการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของหน่วยงานราชการในจังหวัดมีลักษณะแยกส่วนไม่เกิดการประสานการปฏิบัติในเชิงนโยบายและเป้าหมาย ส่งผลให้ประสิทธิภาพและการบริหารราชการโดยรวมไม่ดีเท่าที่ควร เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546 คณะรัฐมนตรีจึงให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงให้ทุกจังหวัดมีการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ โดยปรับให้จังหวัดมีฐานะเสมือนหน่วยธุรกิจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Business Unit) ที่สามารถวินิจฉัยข้อมูล ปัญหา อุปสรรค กำหนดแนวทางแก้ไข

ปัญหาและดำเนินการให้เป็นไปตามที่ตัดสินใจได้อย่างครบวงจร โดยปรับเปลี่ยนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive Officer : CEO)

หลักสำคัญของการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการคือ การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้ชี้แนะเชิงกลยุทธ์จะนำยุทธศาสตร์ของชาติไปกำหนดเป็นวาระของพื้นที่ รวมทั้งนำปัญหาความต้องการของพื้นที่ที่กำหนดเป็นแนวทางริเริ่มแก้ไขปัญหาและพัฒนา การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน ภาคเอกชน ส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ เข้าไปร่วมคิด ร่วมทำ การทำงานร่วมกันระหว่างจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องยึดหลักการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบที่เกื้อกูลกัน โดยจังหวัดจะทำหน้าที่ในการประสานการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และการติดตามรวมทั้งการกำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่ร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและการจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำสู่การปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมาย

■ **หน้าที่ของท้องถิ่นในการพัฒนา**

เมื่อพิจารณาจากแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติ

กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ สามารถสรุปหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคน ในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านการเมืองการปกครอง

ท้องถิ่นควรส่งเสริมหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงานขององค์กรปกครอง

การให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้ทราบถึง ซึ่งส่งเสริมแนวทางการมีส่วนร่วมในการ ส่วนท้องถิ่น อาทิเช่น

1) ประชาชนมีสิทธิ ตำแหน่งทางการเมืองและผู้ ระดับท้องถิ่น

รวบรวมรายชื่อเพื่อยื่นถอดถอนผู้ดำรง บริหารระดับสูงทั้งในระดับชาติและ

2) ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อ เพื่อขอให้รัฐสภาหรือสภาท้องถิ่น พิจารณากฎหมายหรือข้อบัญญัติ ท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ซึ่งกฎหมาย หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นยกเว้นขึ้นโดย ประชาชน

3) ประชาชนมีสิทธิ ได้รับข้อมูล คำ ชี้แจงและเหตุผล จากหน่วยงานของรัฐ

หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

2. ด้านการพัฒนา

2.1 การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ในลักษณะของการผนึกกำลังแบบองค์รวม เพื่อให้กระบวนการวางแผนของท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และควรมีการกำหนดกระบวนการในการตรวจติดตามประเมินผลด้วย

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ด้านการศึกษา

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาอบรมตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาอบรมจะต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต

ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

3.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

3.3 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาภายใต้กรอบของกฎหมายข้างต้นกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (2545-2559) โดยมีกำหนดภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่นไว้ดังนี้

1) การจัดการศึกษาปฐมวัย

เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจความถนัดของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบงานอาชีพและทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและมีความสำนึกในความเป็นไทย

3) การจัดการบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ

เป็นการจัดการบริการและหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4) การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน

เป็นการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชน แก่เด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5) การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

■ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเน้นหนักในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดการบริหารราชการยุคใหม่ ซึ่งมีผลให้แนวทางการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นยุคใหม่ต้องเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงการเพิ่มพูนความ

รู้ความสามารถของตนเองเพื่อให้ก้าวทันกับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนแนวทางการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นในอันที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงหน้าที่ที่ท้องถิ่นพึงกระทำให้ในการพัฒนาคน ซึ่งในปัจจุบันแม้จะเป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจนว่า ท้องถิ่นในทุกกระดับได้นำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติ และส่งผลให้เกิดการพัฒนาในหลายด้าน แต่ยังคงประสบปัญหาบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคนของท้องถิ่น อาทิเช่น

1. การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน

การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวของประชาชน เป็นผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า เนื่องจากประชาชนไม่มีความชัดเจนในอำนาจหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดการเพิกเฉยหรือละเลยต่อการร่วมตรวจสอบหรือเฝ้าระวังสิ่งที่อาจกล่าวได้ว่ามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเป็นอยู่ของตนเอง

2. ทักษะคติของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการบริหารงาน

ผู้บริหารท้องถิ่นมีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับและคำแนะนำของส่วนราชการ โดยอ้างถึงความเป็นอิสระของท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ เนื่องจากขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงในการกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงก่อให้เกิดปัญหาในด้านการกำกับดูแล ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อ

เนื่องไปถึงการขาดการกำกับดูแลเพื่อให้การดำเนินงานของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่

3. คุณภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

ผู้ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นยังขาดการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อแนวความคิดและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนากลุ่มคนเหล่านี้ ให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ในระเบียบกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิทยาการสมัยใหม่ที่จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและก้าวทันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

■ แนวทางการดำเนินการพัฒนาคนของท้องถิ่นในอนาคต

จากปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่จะดำเนินการ “พัฒนาคน” ให้เป็นระบบนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งสามภาคส่วนดังกล่าวไปพร้อมกัน คือ ประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นฝ่ายประจำ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นองค์รวม ซึ่งจะก่อให้เกิดโครงข่ายของการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาในภาพรวม โดยควรเน้นหนักในเรื่องดังต่อไปนี้

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่น

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนใน

ทางตรงและทางอ้อมที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นการกระตุ้นกระบวนการติดตามและกำกับดูแล อันจะทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง เพื่อให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการตรวจสอบการดำเนินการของท้องถิ่นใน 3 แนวทาง ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบโดยกำหนดเป็นกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติ

- การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอร่างแผนงานและร่างงบประมาณต่อประชาชนในท้องถิ่น
- การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ อบต. มีสภาที่ปรึกษาซึ่งสมาชิกประกอบด้วยตัวแทนของชุมชนและองค์กรประชาชน
- การกำหนดให้มีตัวแทนของชุมชน หรือตัวแทนขององค์กรประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเป็นการดำเนินงานของประชาชนโดยตรง

- การใช้ความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรประชาชนเป็นศูนย์รวมหรือเครือข่ายในการตรวจสอบและผลักดันการทำงานของท้องถิ่น
- การส่งเสริมบทบาทของสื่อในการเปิดเวทีหรือพื้นที่ให้แก่ประชาชนในการแสดงออกเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยกระบวนการร่วมมือกันในการทำงาน

- การร่วมคิดและร่วมทำ โดยท้องถิ่นเป็นผู้สร้างช่องทางให้ประชาชนหรือ

ตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ

- ท้องถิ่นสร้างเวทีหรือโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกเกี่ยวกับการดำเนินงานของท้องถิ่น

การพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ เนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายประจำให้เป็นไปตามนโยบายเหล่านั้น หากผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือปราศจากทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารท้องถิ่นอาจดำเนินการได้โดยมุ่งเน้นในเรื่อง

1. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในแนวนโยบายของรัฐบาล การปกครองท้องถิ่นและด้านการบริหารจัดการ
2. การส่งเสริมแนวทางการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักการทั้ง 6 ประการดังกล่าว จะมีส่วนช่วยส่งเสริมแนวความคิดและทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานยุคใหม่
3. การจัดการศึกษาอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันได้มีการดำเนินการโดยหลายภาคส่วน โดยในแต่ละหน่วยงานได้มีการจัดทำหลักสูตรศึกษาอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาของการศึกษาอบรมในหลายแขนงสาขาวิชา อาทิเช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารภายใต้กรอบของกฎหมาย

และแนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ การบริหารเชิงกลยุทธ์และแผนยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ การสร้างชุมชนสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน ระบบการวิเคราะห์วางแผนและประเมินผลงบประมาณ เทคโนโลยีการสื่อสารสำหรับนักบริหาร เป็นต้น

การพัฒนาคุณภาพของพนักงานส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันมีการพัฒนาการของวิทยาการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานในปัจจุบันไม่ว่าจะอยู่ในภาคส่วนใด ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของตนเองเพื่อให้ก้าวทันกับความก้าวหน้าดังกล่าว โดยในส่วนของพนักงานส่วนท้องถิ่น

ซึ่งเป็นฝ่ายประจำที่จะต้องปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองนโยบายจากผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน จึงจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยในปัจจุบันได้มีการจัดทำหลักสูตรศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาของการศึกษาอบรมในหลายแขนงสาขาวิชา อาทิ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมายและแนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ การปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่นกับแนวนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย การปฏิบัติงานภายใต้แนวคิดการบริหารงานแบบบูรณาการ เทคโนโลยีการสื่อสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เป็นต้น

นอกจากแนวทางการดำเนินการทั้ง 3 แนวทางที่ได้กล่าวมาแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะคำนึงถึงภารกิจในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้กระบวนการ “พัฒนาคน” ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลที่ต้องการได้อย่างชัดเจน โดยภารกิจที่ควรคำนึงถึงประกอบด้วย

1. ภารกิจด้านเศรษฐกิจ

เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นการขยายตัวเชิงปริมาณที่เกิดจากการเพิ่มการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ทุน แรงงาน และทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีประสิทธิภาพโดยรวมมีแนวโน้มลดลง ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม และปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว โดยที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของตนเอง ทั้งยังขาดการเตรียมความพร้อมที่ดีสำหรับสร้างฐานเศรษฐกิจให้สามารถขยาย

ตัวต่อเนื่องไปในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน รวมถึงสามารถนำไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ประชาชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะของระบบคู่ขนาน (Dual Track) ที่มีการคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับฐานรากควบคู่กับการส่งเสริมการส่งออกสินค้าและบริการ ซึ่งทำให้ท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องสร้างความพร้อมและความรอบรู้ทั้งเรื่องระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่และความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมนำมาใช้และพัฒนานวัตกรรมของตนเองซึ่งจะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (Value Added) กับสินค้าและบริการของตน รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพที่เป็นจุดแข็งของชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เข้มแข็งในส่วนของรายได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้น ท้องถิ่นจะต้องมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปลูกฝังให้สมาชิกในท้องถิ่นมีความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความรอบรู้เพียงพอในการที่จะเข้าร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของตน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ภารกิจด้านสังคม

จากการประเมินผลการพัฒนาประเทศในอดีตที่ผ่านมาชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาที่ไม่สมดุล ขาดการพัฒนาทางด้านสังคม เนื่องจากคุณภาพทางการศึกษาของคนไทย ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและวิทยาการสมัยใหม่ รวมทั้งโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในแต่ละภูมิภาคยังขาดมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้สังคมไทยยังประสบกับปัญหาความล้าสมัยทางวัฒนธรรมและค่านิยมอัน

เนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ ท้องถิ่นจึงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการด้าน การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นย้ำให้สังคมและประชาชนในท้องถิ่นได้มีความ ตระหนักในคุณค่าของสิ่งซึ่งเป็นมรดกของชาติที่ได้สั่งสมมาเป็นระยะเวลายาวนาน เพื่อ ให้เกิดจิตสำนึกร่วมกันในอันที่รักษาประเพณีและศิลปวัฒนธรรมอันดีงามที่มีความ เป็นเอกลักษณ์เหล่านี้ให้สามารถดำรงอยู่ภายใต้สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

■ unสรุป

จากแนวความคิดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ภารกิจหน้าที่ของท้องถิ่น ตลอดจน จนสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ล้วนเป็นสิ่งที่จะทำให้ “คน ท้องถิ่น” ซึ่งหมายถึงความถึงคณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น รวมตลอดถึงประชาชนในท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงความ สำคัญของการพัฒนาคน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคม หาก ทรัพยากรเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทรัพยากรเหล่านี้ ก็จะเป็นพลังสำคัญในอันที่จะขับเคลื่อนสังคมให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่ “ท้องถิ่นก้าวหน้า ประชาชนมีสุข” ■

โครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด

รศ.ดร.วรพิต มีมาก
อาจารย์ประจำภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

การฉ้อราษฎร์บังหลวงมีมาแต่โบราณกาล เกาฏิลยะ อัครมหาเสนาบดีของพระเจ้าจันทร์คุปต์ (ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์โมริยะ ผู้ปกครองอินเดียช่วงปี ๓๒๑-๒๙๗ ก่อนคริสตกาล) ได้กล่าวถึงการฉ้อราษฎร์บังหลวงไว้ในคัมภีร์อรรถศาสตร์ความว่า “เป็นไปไม่ได้ที่มนุษย์จะไม่ลี้มฉิมรสน้ำผึ้งที่ติดบนปลายลิ้นของตน ฉันใดฉันนั้น ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่ข้าราชการซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเงินของกษัตริย์ จะไม่ยอมลี้มฉิมรสนของเงินนั้น ถึงแม้จะมีจำนวนน้อยเพียงใดก็ตาม” และได้พรรณนาวิธีการฉ้อโกงเงินเอาไว้ถึง ๔๐ วิธีด้วยกัน ดังนั้น การฉ้อราษฎร์บังหลวงจึงเป็นโรคร้ายที่กัดกร่อนสังคมมาช้านาน

กล่าวเฉพาะในสังคมไทย การจ้อราษฎ์บังหลวงเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน สำหรับพฤติกรรมที่สามารถพบเห็นหรือรับทราบกันทั่วไป มีเช่น

1. การสมยอมกันในการจัดซื้อจัดจ้างหรือให้สิทธิในการดำเนินการเพื่อจัดหาสินค้าและบริการสาธารณะ อันทำให้มิได้มีการแข่งขันกันเสนอประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐและประเทศชาติอย่างแท้จริง
2. การจ่ายสินบนเพื่อให้ได้การผูกขาดกิจการบางประเภท
3. การยกยอกเงินค่าธรรมเนียมโดยไม่นำเงินส่งหน่วยงาน
4. การรับเงินค่านายหน้าเมื่อมีการจัดซื้อของให้หน่วยงาน
5. การใช้อิทธิพลฝากฝังบุคคลเข้ารับราชการโดยได้รับอามิสสินจ้างรางวัล ฯลฯ

สำหรับพฤติกรรมข้างต้นจะพบได้ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นอย่างไรก็ตามในอดีต ความสนใจจะไปอยู่ที่ราชการส่วนกลาง แต่ในปัจจุบัน ราชการส่วนท้องถิ่นจะได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจมากขึ้น รวมทั้งกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้ตอบสนองในทิศทางเดียวกัน โดยจะมีการโอนทั้งคน เงินและงานไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เมื่อเป็นดังนี้ ความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมีเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน และเมื่อพิจารณาจากระเบียบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งส่งผลให้บุคคลเหล่านี้ รวมทั้งคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งจากกฎหมายของท้องถิ่นที่ห้ามผู้บริหารท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจการที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นของตนแล้ว ก็ย่อมจะเห็นได้ถึงความจำเป็นของการเข้าไปกำกับดูแลเพื่อมิให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงขึ้น

■ พฤติกรรมการฉ้อราษฎร์บังหลวงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สรุปพฤติกรรมการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. **ด้านระเบียบ** ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเงินขาดบัญชีและการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบ และการจัดซื้อพัสดุและบริการเกินราคามาตรฐานครุภัณฑ์ สำหรับกรณีปฏิบัติผิดระเบียบ มีดังนี้

1.1 การจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบ เช่น

1.1.1) ดำเนินการก่อนได้รับอนุมัติ

1.1.2) แบ่งแยกวงเงินจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้วิธีการดำเนินการเปลี่ยนไปจากวิธีที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือให้อยู่ในอำนาจอนุมัติ

1.1.3) จัดซื้อที่ดินโดยติดต่อผ่านคนกลาง ทำให้ทางราชการต้องจ่ายเงินในปริมาณที่แพงกว่าที่ควรจะเป็น

1.1.4) กรณีจัดซื้อโดยวิธีประกวดราคา ไม่เผยแพร่ข่าวสารตามระเบียบ เช่น ส่งประกาศประกวดราคาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วน

1.1.5) กรณีจัดซื้อโดยวิธีสอบราคา ไม่ส่งเอกสารให้ผู้ขายที่มีอาชีพโดยตรง หรือจัดส่งล่าช้าและไม่ได้เปิดเผยราคากลางในประกาศสอบราคา

1.1.6) ไม่พิจารณาผู้เสนอราคาต่ำสุดให้เป็นผู้ประกวดราคาได้โดยไม่มีเหตุผลสมควร

1.1.7) ยกเลิกการประกวดราคาแล้วใช้วิธีพิเศษแต่ดำเนินการไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่ได้เรียกผู้เสนอราคาทุกรายมาพิจารณา และในบางกรณีดำเนินการโดยวิธีพิเศษทั้งที่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการด้วยวิธีประกวดราคา

1.1.8) จัดทำสัญญาไม่รัดกุม เช่น ไม่ได้กำหนดค่าปรับเอาไว้ ทำให้ทางราชการเสียเปรียบคู่สัญญา

1.1.9) แต่งตั้งคณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และคณะกรรมการตรวจการจ้างงานเป็นบุคคลเดียวกัน

1.1.10) คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคาไม่ดำเนินการกับผู้ยื่นซองประกวดราคากรณีปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมมายื่นเสนอราคา

1.1.11) อนุมัติให้ดำเนินการจ้างโดยวิธีพิเศษทั้งที่สามารถจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา

1.1.12) ให้ผู้รับจ้างลงมือทำงานก่อนการออกหนังสือเชิญชวนให้ผู้ประกอบการรับจ้างมายื่นซองเสนอราคา

1.1.13) มีเจตนาช่วยเหลือผู้รับจ้างบางรายให้เป็นผู้รับงาน ทั้งที่เสนอราคาสูงเป็นอันดับสองและเอกสารประกอบใบเสนอราคาไม่ครบถ้วนเหมือนรายอื่น

1.2 การตรวจการจ้างและการควบคุมงานก่อสร้างบกพร่อง เช่น

1.2.1) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือตรวจการจ้าง ตรวจรับงานโดยที่ยังไม่เรียบร้อยตามที่กำหนดในสัญญา แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการโดยไม่รายงานเหตุผลความจำเป็นเพื่อขออนุมัติก่อน

1.2.2) ผู้ควบคุมงานไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คือ ไม่บันทึกเหตุการณ์รายวัน เสนอต่อคณะกรรมการตรวจการจ้างเพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และเป็นข้อมูลในการพิจารณาตรวจรับงาน ไม่ควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการ

1.3 การรับจ่ายเงินไม่ถูกต้อง เช่น

1.3.1) รับเงินนอกงบประมาณ เช่น เงินบริจาค เงินประมุขการจำหน่ายเครื่องดื่ม แล้วจัดทำหลักฐานและลงบัญชีไม่ถูกต้อง

1.3.2) เบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบ เช่น จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหน้าที่ด้วยเงินสด ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านไม่ถูกต้อง เบิกค่าใช้จ่ายเดินทางเกินสิทธิ ไม่มีเอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินให้ตรวจสอบหรือมีแต่ไม่ครบถ้วน และไม่นำเงินที่เบิกจ่ายไปใช้ตามวัตถุประสงค์

2. ด้านการปฏิบัติงาน สรุปรวมได้ดังนี้

2.1 เงินยืมและลูกหนี้ มีลูกหนี้ภาษีโรงเรียนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และลูกหนี้เงินยืมกระทรวงการคลังจำนวนมาก

2.2 การจัดเก็บรายได้ส่วนท้องถิ่น ไม่ได้สำรวจตรวจสอบโรงเรียนหรืออาคารที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินหรือภาษีป้าย เพื่อจัดทำทะเบียนคุมหรือกรณีที่จัดทำทะเบียนคุมแต่ปรากฏว่ามีผู้ไม่มายื่นเสียภาษีจำนวนมากโดยเจ้า

หน้าที่ไม่ได้ดำเนินการติดตามหรือมีการจัดเก็บรายได้ต่ำไปเนื่องจากคำนวณภาษีไม่ถูกต้อง รวมทั้งการจัดเก็บรายได้และค่าธรรมเนียมต่ำไปหรือจัดเก็บไม่ครบถ้วน

2.3 การพัสดุ ส่วนใหญ่ยังจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ไว้ไม่ครบถ้วนไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ได้ให้หมายเลขหรือรหัสที่ตัวครุภัณฑ์ ไม่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการรับ-จ่ายพัสดุประจำปี หรือแต่งตั้ง แต่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ เงินประกันสัญญาหมดภาวะผูกพัน เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการจ่ายเงิน

2.4 การบัญชีและการเงิน จัดทำบัญชีไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่เป็นปัจจุบัน ไม่เปิดบัญชีกระแสรายวันเพื่อออกเช็คสั่งจ่ายในนามเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินโดยตรง ทำให้ต้องจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินด้วยเงินสด การเบิกจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบ

2.5 การบริหารงบประมาณ ตั้งงบประมาณรายจ่ายไม่ถูกต้องตามหมวดรายจ่าย ใช้จ่ายเงินโดยไม่ประหยัดและไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

2.6 การควบคุมภายใน ไม่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในหรือแต่งตั้ง แต่เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมาย

2.7 การปฏิบัติบกพร่องกรณีอื่น เช่น

- 1) นำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ส่วนตัว และเบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงจากทางราชการ
- 2) นำเงินโครงการหนึ่งไปใช้กับอีกโครงการหนึ่ง
- 3) อนุญาตให้ข้าราชการอาศัยบ้านของทางราชการโดยไม่มีสิทธิ
- 4) ไม่จัดให้ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเข้าพักอาศัยในบ้านพักของทางราชการก่อน
- 5) จัดทำรายงานการเดินทางไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
- 6) งานก่อสร้างชำรุดบกพร่องในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาแต่ไม่แจ้งให้ผู้รับจ้างมาทำการแก้ไข

■ พลของการฉ้อราษฎร์บังหลวงในท้องถิ่น

เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวงหมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นไม่ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อย่างไรก็ตาม การฉ้อราษฎร์บังหลวง แท้ที่จริงแล้ว ไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เพียงเฉพาะเรื่องของการราชการเท่านั้น หากแต่ยังเกี่ยวพันไปถึงภาคประชาชน และภาคเอกชนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะถ้าการฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นซึ่งประชาชนระดับรากหญ้าส่วนใหญ่มีฐานะยากจนด้วยแล้ว ผลกระทบจากการฉ้อราษฎร์บังหลวงจะกว้างไกลกว่าที่เข้าใจกันโดยทั่วไป

ประการแรก การฉ้อราษฎร์บังหลวงทำลายศีลธรรมและจริยธรรมของชุมชนในสังคมระดับรากหญ้า ถือเป็นชุมชนส่วนใหญ่ที่ยังคงไว้ซึ่งศีลธรรมและจริยธรรมอันดี ดังนั้น บุคคลที่ชาวบ้านเลือกเข้าไปให้ทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น จึงนับเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้ความไว้วางใจและเชื่อถือ รวมทั้งจะยึดเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน ถ้าผู้นำทุจริต ไม่ซื่อตรง และมุ่งแสวงหาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง ชาวบ้านส่วนหนึ่งจะไม่มีที่พึ่ง และชาวบ้านส่วนหนึ่งจะปฏิบัติตาม ผลก็คือ

1. การผูกกร่อนทางศีลธรรมจะระบอบและแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

2. ประชาชนจะคั่นเคย ซินชา และยอมรับการฉ้อราษฎร์บังหลวงว่าถูกต้อง สิ่งนี้จะทำให้พฤติกรรมและการตัดสินใจของประชาชนในท้องถิ่น ผิดแปลกไปจากที่ควรจะเป็น โดยพยายามหาเหตุผลต่าง ๆ มาสร้างความชอบธรรมให้แก่การฉ้อราษฎร์บังหลวง และยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

สังคมที่ประชาชนระดับรากหญ้าไม่ยึดศีลธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐาน ไม่สนใจความดีและความถูกต้อง เป็นสังคมที่มีความเสี่ยงสูงต่อการล่มสลาย

ท้องถิ่นใดที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงอยู่ทุกอณู ย่อมประสบกับปัญหาในการพัฒนา และถ้าประชาชนระดับรากหญ้าเห็นว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องปกติธรรมดา ประเทศชาติย่อมไม่อาจดำรงคงอยู่ได้

ประการที่สอง การฉ้อราษฎร์บังหลวงทำให้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของประชาธิปไตยไม่เท่ากันหรือหมดไป ท้องถิ่นเป็นพื้นฐานสำคัญหรือเป็น “รากแก้ว” ของการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติ ถ้า “รากแก้ว” ของต้นไม้ทุกต้นถูกถอนออกดินต้นไม้มีย่อมไม่อาจเจริญเติบโตต่อไปได้ และจะโค่นล้มในที่สุด ผลก็คือ ป่าจะไม่มีความปลอดภัยเหลืออยู่

ประการที่สาม การฉ้อราษฎร์บังหลวงทำให้การจัดสรรและการกระจายทรัพยากรขาดประสิทธิภาพ สมณานามที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่นถูกเรียกขานกันมาตลอดคือ “สภาผู้รับเหมา” งบประมาณของท้องถิ่นแต่ละปีจะถูกตั้งขึ้นเพื่อนำไปสร้างและซ่อมบำรุงถนนหนทาง และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า งบประมาณเหล่านี้ จะมีการแบ่งสรรปันส่วนกันไปสู่บุคคลใน “สภาผู้รับเหมา” โดยผลประโยชน์จริงจะตกไปถึงมือประชาชนน้อยมาก สำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่สร้างขึ้นจะมีคุณภาพต่ำ เพื่อการตั้งงบประมาณในการสร้างและซ่อมบำรุงในปีต่อไป ถ้างบประมาณของท้องถิ่นไม่รั่วไหลอย่างที่เป็นอยู่ ประชาชนในท้องถิ่นคงจะได้ใช้โครงสร้างพื้นฐานที่ดี และงบประมาณที่ตั้งขึ้นจะถูกนำไปเน้นในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพชีวิตมากกว่านี้

ปกติ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและที่มีอยู่ของแต่ละท้องถิ่นมักไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับความต้องการของท้องถิ่นที่ควรจะเป็น แต่เมื่อทรัพยากรส่วนหนึ่งจากงบประมาณ ถูกเหาะเล็มไปโดย “สภาผู้รับเหมา” โดยไม่สมควร ก็ยิ่งทำให้ความสามารถในการสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นลดน้อยลงไปอีก

ประการที่สี่ การฉ้อราษฎร์บังหลวงทำลายเศรษฐกิจท้องถิ่นโดยตรง อันเป็นผลมาจากการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบที่เบี่ยงเบนไป โครงการที่ไม่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน มักจะได้รับอนุมัติให้มีการดำเนินการ ขณะที่โครงการที่มีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริงและโครงการเพื่อการสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชน กลับถูกมองข้ามไป นอกจากนี้ การฉ้อราษฎร์บังหลวงยังทำให้กลไกเศรษฐกิจในท้องถิ่นบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ไม่เป็นไปตามกลไกตลาด โดยการสร้างค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Economic Rent) ขึ้นมาอย่างจงใจผ่านทางข้อบัญญัติของท้องถิ่น เพื่อให้ผลตอบแทนแก่ผู้ฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือพวกพ้อง

ประการที่ห้า การฉ้อราษฎร์บังหลวง ทำให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุน และการพัฒนาท้องถิ่นสูงขึ้น งบประมาณที่จัดสรรให้แก่ท้องถิ่นและภาษีที่จัดเก็บจากประชาชนในท้องถิ่น จะถูกใช้จ่ายไปอย่างไม่คุ้มค่า จากการตัดสินใจของบุคคลเพียงไม่กี่คน โดยไม่มีการตรวจสอบ ผู้ประกอบการต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ส่งผลเสียหายต่อกระบวนการผลิต นำไปสู่การเลี้ยวภาษีและการฉ้อฉลในวงการธุรกิจ โดยผลกระทบจะไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งถ้าท้องถิ่นแต่ละแห่งเป็นเช่นนี้ ย่อมจะนำไปสู่การทำลายความน่าเชื่อถือของประเทศชาติโดยรวม นอกจากนี้ ในสังคมที่มีการฉ้อ

ราษฎรบังหลวงเกิดขึ้นและแพร่ระบาดไปในทุกระดับ ประเทศจะต้องสูญเสียเงินทอง และทรัพยากรมากมายในการตรวจสอบ จับกุมคุมขัง ฟ้องศาล ฯลฯ อีกด้วย

การฉ้อราษฎรบังหลวง ไม่เคยสร้างคุณค่าหรือประโยชน์ให้แก่สังคม ทรัพยากร ซึ่งควรจะนำไปใช้สร้างบริการสาธารณสุขที่ดี บริการการศึกษาที่ดี บริการสาธาณูปโภคที่ดี ฯลฯ กลับต้องไปตกอยู่ในมือของบุคคลจำนวนน้อย ซึ่งจะหมายถึงการสูญเสียโอกาสที่ดีไปอย่างน่าเสียดาย

เมื่อการฉ้อราษฎรบังหลวงระบาดมากขึ้น สิ่งที่จะเกิดขึ้นติดตามมากก็คือ บุคคล จำนวนน้อยที่ได้ประโยชน์จากการฉ้อราษฎรบังหลวง จะสามารถใช้จ่ายเงินสร้างอิทธิพล เพื่ออิตรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และทำให้ระบบประชาธิปไตยอ่อนแอลง ดังที่เคยเกิดขึ้นในประเทศทางลาตินอเมริกาเช่น โคลัมเบีย อาร์เจนตินา เป็นต้น

ใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ประเทศไทยมีการฉ้อราษฎรบังหลวงอยู่ในลำดับที่ ๖๑ ของโลก ต่อมาได้ตกไปอยู่ที่ ๖๔ และ ๗๐ ของโลก ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ และ ๒๕๔๖ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การฉ้อราษฎรบังหลวงของไทยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ถึงแม้ว่า ความเลวร้ายที่แท้จริงของการฉ้อราษฎรบังหลวงในแต่ละประเทศจะเป็นอย่างไร ไม่มีใครทราบ แต่ลำดับของไทยในเวทีโลกย่อมสะท้อนภาพที่ไม่ดีของไทย ในสายตา ของชาวโลกได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งถ้าไม่มีการแก้ไขกันอย่างจริงจัง สถานการณ์ของ การฉ้อราษฎรบังหลวงย่อมจะส่งผลทำให้ความน่าเชื่อถือของไทยในสังคมโลกลดน้อย ลงไปเรื่อย ๆ

■ แนวทางการแก้ไขการฉ้อราษฎร์บังหลวงในท้องถิ่น

ในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงมากกว่ารัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมา โดยได้กำหนดให้มีการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์ และให้มีการเปิดเผยต่อสาธารณชน รวมทั้งได้กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาชั้นเพื่อพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้เป็นการเฉพาะ

อย่างไรก็ตาม เพื่อต่อสู้กับการฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างจริงจัง สิ่งที่เราควรทำคือ การจัดทำโครงการ “ท้องถิ่นไทยใสสะอาด” ขึ้นมา เพื่อสร้างระบบการป้องกัน ติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เพื่อการสร้างและพัฒนาท้องถิ่นให้มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งต่อการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ในโครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด จะประกอบด้วยแนวทางสำคัญ ๔ แนวทางคือ

1. แนวทางการป้องกัน มี ๕ มาตรการคือ

1.1 มาตรการสร้างจิตสำนึกของนักการเมืองและข้าราชการส่วนท้องถิ่น กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

1.1.1) การจัดทำหลักจรรยาบรรณตามหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการของท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณ

1.1.2) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรเพื่อการปลูกฝังให้เป็นนักการเมืองและข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 มาตรการสร้างจิตสำนึกของกลุ่มพลังทางสังคม กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

1.2.1) การนำความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัดและโรงเรียนในท้องถิ่นที่เป็นมาแต่โบราณซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาไทย ให้นำกลับมาใหม่ แทนการบริหารการศึกษาแบบแยกชิ้นส่วนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2.2) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการปลูกฝังให้เป็นนักเรียนที่ดี

1.2.3) การฝึกอบรมกลุ่มพลังในท้องถิ่นเพื่อให้ตระหนักเกี่ยวกับโทษของการฉ้อราษฎร์บังหลวง และช่วยกันสอดส่องมิให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้น

1.2.4) การระดมความคิดเห็นจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรศาสนา องค์กรพัฒนาเอกชน ประชาสังคม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างท้องถิ่นไทยใสสะอาด

1.3 มาตรการวางแผนพัฒนาและกรรมวิธีการงบประมาณ กิจกรรมหลัก
ในมาตรการนี้ได้แก่

1.3.1) การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำตั้งแต่เริ่มต้น

1.3.2) การจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นเลือกรูปแบบของระบบงบประมาณที่เหมาะสมต่อท้องถิ่นแต่ละแห่งเช่น การงบประมาณแบบโครงการ (program budgeting) การงบประมาณแบบแผนงาน-โครงการ (planning-programming budgeting) การงบประมาณแบบผลลัพธ์ (result-based budgeting)

1.3.3) การกำหนดขั้นตอนการพิจารณาและการอนุมัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการโดยบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจน

1.3.4) การกำหนดให้ประชาชนเข้ารับฟังการพิจารณางบประมาณของสภาท้องถิ่น รวมทั้งการประชุมในวาระที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง (เช่น การสร้างโรงไฟฟ้า โรงกำจัดขยะ ถนน เขื่อน ฯลฯ)

1.3.5) การรายงานความก้าวหน้าและการใช้จ่ายงบประมาณตามโครงการให้

ประชาชนทราบตามช่วงเวลาที่เหมาะสมเช่น ทุก ๓ เดือน หรือ ๖ เดือน เป็นต้น

1.4 มาตรการจัดซื้อจัดจ้าง กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

1.4.1) การกำหนดศูนย์กลางการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีเป้าหมายเพื่อ

■ การเผยแพร่ข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตจังหวัด

■ การดำเนินการเกี่ยวกับขั้นตอนและกรรมวิธีการจัดซื้อจัดจ้างโดยการตกลงราคา การสอบราคา การประกวดราคา วิธีพิเศษ หรือวิธีกรณีพิเศษ

1.4.2) การนำเอาวิธีการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

1.4.3) การเผยแพร่ประกาศและเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างในเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4.3)การแต่งตั้งตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่างๆ เช่น ให้คณะกรรมการพิจารณาราคากลาง คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือตรวจรับงานจ้าง เป็นต้น

1.4.4) การแสดงรายการก่อสร้าง ผู้รับจ้าง ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด สัญญาไว้ในบริเวณที่จะมีการก่อสร้าง

1.4.5) มาตรการเบิกจ่ายเงิน กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่ การนำระบบการเบิกจ่ายเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

2. แนวทางการจูงใจและการลงโทษ มี ๒ มาตรการคือ

2.1 มาตรการด้านการปฏิบัติงาน กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

2.1.1) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

2.1.2) การกำหนดมาตรฐานการให้รางวัล

2.1.3) การกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการลงโทษ เช่น การ

ปกปิดข้อมูลข่าวสาร การกำหนดเงื่อนไขในการประมูลโดยไม่เป็นธรรม เป็นต้น

2.1.4) การกำหนดระบบและการรายงานผลเกี่ยวกับการร้องทุกข์

2.2 มาตรการปราบปราม กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

2.2.1) การมีหน่วยเฉพาะกิจเพื่อการปราบปรามการทุจริตในประเด็นที่มีผลกระทบต่องานอย่างสำคัญหรืออยู่ในความสนใจของประชาชน

2.2.2) การสร้างกลไกการปราบปรามในลักษณะของการบูรณาการ

3. แนวทางการประเมินผล มี ๒ มาตรการคือ

3.1 มาตรการวางระบบการติดตามงาน และระบบการรายงานผลขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่ การสร้างระบบที่จะทำให้ “ผู้บังคับบัญชา” ต้องเข้ามารับผิดชอบผลงานและพฤติกรรมของ “ผู้ใต้บังคับบัญชา” ด้วยมิใช่การรอรับรายงานอย่างเดียว และจัดการแบบไฟไหม้ฟาง เมื่อสื่อมวลชนให้ความสนใจเท่านั้น

3.2 มาตรการสร้างระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงาน กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

3.2.1) การกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน การบัญชี พัสดุ ฯลฯ

3.2.2) การประสานงานกับองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ด้านการตรวจสอบเช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการลดการฉ้อราษฎร์บังหลวงในท้องถิ่น

3.2.3) การพัฒนาระบบการควบคุมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ

3.2.4) การสำรวจความรู้สึกรักของประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นระยะเวลาเช่น ทุก ๖ เดือน หรือ ๑ ปี

3.2.5) การรายงานผลการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ให้แก่ฝ่าย

นิติบัญญัติของท้องถิ่นได้รับทราบในช่วงเริ่มเปิดการประชุมของทุกสมัย และเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้ารับฟังได้

4. แนวทางการประชาสัมพันธ์ มี ๔ มาตรการคือ

4.1 มาตรการวางระบบการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมหลักในมาตรการนี้ได้แก่

4.1.1) การจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์โดยการประสานงานกับองค์กรเอกชนและภาคเอกชน เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงภัยของการฉ้อราษฎร์บังหลวง ผ่านทางสื่อต่างๆอย่างต่อเนื่อง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เว็บไซต์ของจังหวัด เว็บไซต์ขององค์กรเอกชน

และภาคเอกชน เป็นต้น

4.1.2) การเผยแพร่แนวโน้มของการฉ้อราษฎร์บังหลวง และผลการดำเนินงานในด้านต่างๆให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ

4.2 มาตรการสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการแจ้งเบาะแสและร้องเรียนเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวงเช่น โทรศัพท์สายด่วน กล้องรับเรื่องร้องเรียน ตู้ไปรษณีย์ ฯลฯ

4.3 มาตรการเผยแพร่โครงการและงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบเกี่ยวกับโครงการที่ท้องถิ่นได้จัดทำและดำเนินการ รวมทั้งงบประมาณที่ได้ใช้ไปในโครงการ (เช่น การกระจายเสียงตามสาย การจัดทำเอกสารสรุปไว้แจกจ่าย การจัดทำเอกสารติดป้ายให้ประชาชนได้อ่าน ฯลฯ)

4.4 มาตรการประสานความร่วมมือกับนานาชาติ ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมทั้งได้จัดทำปฏิญญากรุงเทพ ร่วมกับประเทศกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง ดังนั้น การแลกเปลี่ยนข่าวสารและความร่วมมือกันระหว่างภาคี จึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังต้องตระหนักอย่างยิ่งคือ การฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้นมาจาก “การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์” หรือ “การแลกเปลี่ยนเพื่อความสะดวก” ดังนั้น การฉ้อราษฎร์บังหลวงจึงมิใช่มีเพียง “ผู้รับ” อันได้แก่ ข้าราชการ ผู้บริหาร และ

นักการเมืองท้องถิ่นฝ่ายเดียวเท่านั้น หากแต่ยังมี “ผู้ให้” อันได้แก่ ประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจอีกด้วย กล่าวได้ว่า การแพร่ระบาดของการฉ้อราษฎร์บังหลวงไม่ได้เป็นผลมาจากความเสื่อมทางศีลธรรมและจริยธรรมของ “ผู้รับ” เท่านั้น แต่ “ผู้ให้” ก็มีส่วนด้วยเช่นกัน ซึ่งการกระทำเช่นนี้ นอกจากจะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างการทุจริตในบรรดา “ผู้รับ” แล้ว ยังทำให้การชำระล้างความสะอาดท้องถิ่นเป็นไปด้วยความยากลำบากยิ่งขึ้น “การกวาดการฉ้อราษฎร์บังหลวง” ไม่ง่ายเหมือน “การกวาดถนน” ดังนั้น การจะทำให้ “ท้องถิ่นไทยใสสะอาด” ดุจดั่ง “น้ำดื่ม” การต่อสู้กับจิตใจที่เสื่อมศีลธรรมของ “ผู้ให้” ถือว่ามีความสำคัญในระดับเดียวกันกับการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงในด้านของ “ผู้รับ” เช่นกัน

สิ่งสำคัญยิ่งสำหรับประชาชนคือ ประชาชนต้องตระหนักว่าตนเองเป็นเจ้าของท้องถิ่นและต้องเข้าไปปรับผิวดชอบในกิจการของท้องถิ่นในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ ประชาชนต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉยการกระทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น หน้าที่สำคัญยิ่งของประชาชนคือ การส่งเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารท้องถิ่น ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้” ■

โครงการท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง

ดร.สมเจตน์ พันธุ์เมษิต
ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

เนื่องจากรัฐบาลมีความเชื่อมั่นว่าประชาชนมีศักยภาพและความสามารถ ในการพัฒนาชุมชนของตนเอง แนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนเกิดกระบวนการคิด เกิดความรักสามัคคี ช่วยกันแก้ปัญหาของส่วนรวมในชุมชนจึงเป็นภารกิจสำคัญ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยในระดับฐานราก และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

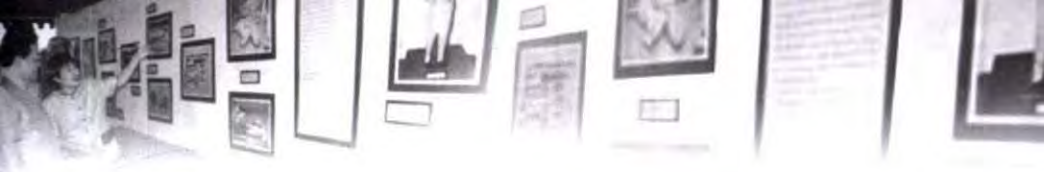

ภารกิจยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาประเทศ จึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชน ชุมชน และสังคม ผู้การพัฒนาระดับจังหวัดอย่างยั่งยืนในระยะยาวตามแนวทางของรัฐบาล ฯพณฯ ประชาธิมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงได้มีนโยบายให้มีการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ คักยภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจัง โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานบูรณาการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน ภายใต้ยุทธศาสตร์กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขึ้น ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 325/2547 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2547 ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการทำงานในระดับฐานรากระหว่างกรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา (CEO)

■ หลักการสำคัญของการดำเนินงาน

1. เชื่อว่าการกระจายอำนาจโดยตรงให้ประชาชนร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับประโยชน์ ร่วมประเมินผล เป็นการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง
2. เชื่อว่าประชาชนมีศักยภาพและความสามารถ จึงควรสร้างโอกาสและมอบอำนาจให้ประชาชน เป็นผู้บริหารจัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และกำหนดอนาคตของตนเอง
3. เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความสำนึกรักและความผูกพัน ต่อชุมชนบ้านเกิด
4. เชื่อว่าประชาชนมีความรักสามัคคี จิตใจดี มีความจริงใจ เสียสละ ในการสร้างสรรค์ประโยชน์สุขเพื่อส่วนรวม

5. เชื่อว่าการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้
กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับฐานราก

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน มีดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ชุมชนมีศักยภาพและขีดความสามารถ ใน
กระบวนการ สร้างสรรค์ความคิด การบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาและความเดือด
ร้อนของตนเอง อันทำให้ประชาชนดำรงชีวิตและมีอาชีพอย่างมีคุณภาพมั่นคงและยั่งยืน
2. เพื่อกระจายอำนาจโดยตรงให้ประชาชนร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ
ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับประโยชน์ ร่วมประเมิณผล เพื่อเป็นการพัฒนา
ประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานในระดับฐานราก

3. เพื่อพลิกฟื้นหมู่บ้านและตำบลให้มีพลังในการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาความยากจน สร้างโอกาสแก่ประชาชน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชน ในด้านการเรียนรู้ ความคิดริเริ่ม การพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

4. เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคประชาชน สร้างผู้นำในชุมชน ผู้นำท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน

■ วิธีดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการ “ท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง” มีการบูรณาการในการทำงาน 2 ระดับ คือ ระดับประเทศ และระดับพื้นที่ ดังนี้

1. ระดับประเทศ

เพื่อให้การดำเนินงานในระดับพื้นที่มีความเป็นเอกภาพ จึงกำหนดให้มีการบูรณาการในการทำงานร่วมกันในระดับกระทรวงก่อนเป็นเบื้องต้น ซึ่งกรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ที่รับผิดชอบการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในระดับฐานรากในระดับตำบล หมู่บ้านอย่างชัดเจน คือกรมการพัฒนาชุมชนและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

1.1 กรมการพัฒนาชุมชน เป็นกรมเก่าแก่กรมหนึ่งของกระทรวงมหาดไทย ที่ตั้งขึ้นมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2505 โดยมีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการเสริมสร้างความ เข้มแข็งให้ชุมชน ดำเนินงานตามหลักการพัฒนาชุมชน และมีวิธีการทำงานที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ที่เน้นสร้างกระบวนการกลุ่ม องค์กรประชาชน และใช้

กิจกรรมพัฒนาชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนโดยตรง หรืออาจเข้าใจง่าย ๆ ว่า **“สร้างพลังชุมชน ใช้พลังชุมชน ในการพัฒนาชุมชน”** จากผลการดำเนินงานของกรมการพัฒนาชุมชนที่ผ่านมาจึงเกิดกลุ่มองค์กรประชาชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น อยู่ในระดับตำบล หมู่บ้านทั่วประเทศ

1.2 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นกรมที่เกิดขึ้นหลังการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี 2545 มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความ เข้มแข็ง มีศักยภาพในการแก้ปัญหาให้ประชาชน และดำเนินงานอย่างโปร่งใส ทั้งการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งนับว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชน มีงบประมาณ มีเจ้าหน้าที่ของตนเอง สามารถร่วมมือกับประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่

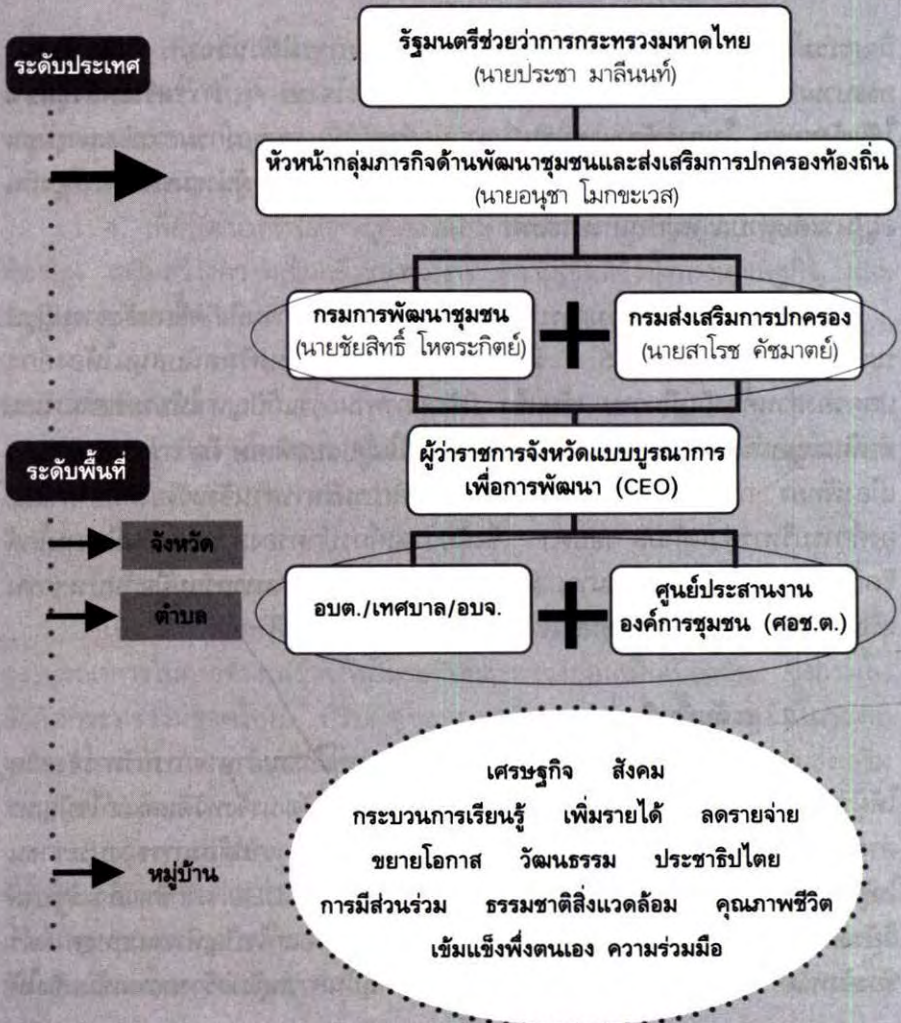
2. ระดับพื้นที่

2.1 ระดับจังหวัด/อำเภอ ปัจจุบันรัฐบาลได้มอบอำนาจการบริหารจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมากขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาจังหวัดและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในจังหวัดได้อย่างเบ็ดเสร็จ รวดเร็ว ตรงกับความต้องการของประชาชนในรูปแบบ ผู้ว่า CEO ซึ่งนอกจากรัฐบาลจะให้อำนาจผู้ว่า CEO มากขึ้นแล้ว รัฐบาลก็ยังจัดสรรงบประมาณโดยตรงให้ผู้ว่า CEO ด้วย เพื่อแก้ไขปัญหาตามยุทธศาสตร์ของจังหวัด ดังนั้นผู้ว่า CEO จึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้

การบูรณาการการทำงานในระดับประเทศและในระดับพื้นที่

“โครงการท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง”

เศรษฐกิจฐานราก ประชาชน กลุ่มองค์กรประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ระดับตำบล/หมู่บ้าน ถือว่าเป็นยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพราะในระดับตำบล/หมู่บ้านเป็นที่อยู่อาศัยของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ดังนั้นหากประชาชนในระดับตำบลหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างรายได้ ลดรายจ่าย มีโอกาสในด้านต่าง ๆ ก็จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมีความสุขและประเทศชาติก็จะนำอายุไปด้วย

จึงได้มีการผนึกกำลังร่วมกันระหว่างกรมการพัฒนาชุมชนและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรหลักในพื้นที่ 2 องค์กร ได้แก่ ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการ **“ท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง”** ดังแผนภูมิ (หน้าซ้าย)

■ **ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.)**

ในตำบล หมู่บ้าน มีกลุ่ม องค์กรประชาชน ที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมและสนับสนุนโดยกรมการพัฒนาชุมชนมากมาย ได้แก่ กลุ่มสตรี เยาวชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญสนับสนุนการดำเนินงาน กลุ่มองค์กรประชาชน

ต่าง ๆ เหล่านี้จึงได้มีส่วนในการพัฒนาชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมาอย่างยาวนาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการรวมพลังจากทุกกลุ่มองค์กรในตำบล หมู่บ้าน จึงเกิดเป็นศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน หรือชื่อย่อว่า คอช.ต. ขึ้น

คอช.ต. จึงเป็นองค์กรภาคประชาชน ที่เกิดจากการรวมตัวกันของผู้นำกลุ่ม ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น จากทุกกลุ่มองค์กรในตำบล หมู่บ้าน เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

■ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยปัจจุบันมี กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีครอบคลุมทั่วประเทศทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท สำหรับ อบต. ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมากที่สุด ซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นทั่วประเทศเมื่อปี 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นของตนเอง โดยมีพื้นที่รับผิดชอบในระดับตำบลทั่วประเทศ ดังนั้นหากมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ คอช.ต. ก็จะทำให้เกิดเอกภาพและเกิดพลังในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพดังแผนภูมิ

■ บทย่อ 3 จังหวัด

การดำเนินงานดังกล่าวของกระทรวงมหาดไทย โดย ฯพณฯ ประชา มาลีรินทร์ ภายใต้กลุ่มภารกิจด้านการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงเป็นภารกิจในการสนองนโยบายของรัฐบาล ที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้กลไกหลักในระดับตำบล คือ ศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผนึกกำลังร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชน และสอดคล้องกับนโยบาย **“ลดอำนาจรัฐ เพิ่มอำนาจประชาชน”**

โครงการท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง จึงเริ่มนำร่องใน 3 จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุดรธานี แพร่ และน่าน โดย ฯพณฯ ประชา มาลีรินทร์ ได้เดินทางไปประชุมชี้แจงนโยบายการดำเนินงานจังหวัดละ 3 จุด รวม 9 จุด ให้แก่กลุ่ม

เป้าหมาย ดังนี้

1. ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ได้แก่ อบต. เทศบาล และอบจ.
2. กรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนและผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการองค์กรสตรี เยาวชน กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน และในเขตเทศบาลมีประธานชุมชนและกรรมการในเขตเทศบาลเข้าร่วม
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ โดยการนำของผู้ว่า CEO เจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และภาคเอกชน

สรุป

โครงการท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง จึงเป็นโครงการสำคัญที่กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยการสร้างการมีส่วนร่วมและกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน ให้เกิดกระบวนการคิด เกิดความรักสามัคคี ช่วยกันแก้ปัญหาของส่วนรวมในชุมชน โดยการผนึกกำลังร่วมกัน และใช้ทรัพยากรร่วมกัน ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ในการบริหารจัดการแก้ปัญหาส่วนรวมของชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย เศรษฐกิจ และสังคม ในระดับฐานรากอย่างเป็นเอกภาพ พร้อมทั้งเกิดขึ้นดังกล่าวจึงมีผลเกื้อกูลและสอดคล้องกับนโยบาย “ลดอำนาจรัฐ เพิ่มอำนาจให้ประชาชน” ■

โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

รศ.ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์

อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลการศึกษาค้นคว้าและวิจัย ทางด้านสมองและการเลี้ยงดูเด็ก รวมถึงโปรแกรมการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ได้ระบุชัดเจนว่า ประสบการณ์ที่มีคุณภาพในช่วงแรกของชีวิต มีผลต่อพัฒนาการเด็กและมีผลต่อความพร้อมในการที่จะเรียนต่อไป ดังนั้นการดูแลและการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในช่วงแรก การให้การส่งเสริมทางอารมณ์และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เป็นสิ่งสำคัญในการที่เด็กจะพัฒนาต่อไปได้อย่างประสบผลสำเร็จ

หลักฐานทางการวิจัยเกี่ยวกับการดูแล ให้การศึกษาและพัฒนาการของเด็ก มีความชัดเจนมากกว่าคุณภาพ มีความเชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กการดูแลที่มีคุณภาพสูงโดยจะมีผลออกมาที่เด็ก ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการที่จะเห็นว่าเด็กที่เป็นบุตรหลานของตน มีความเป็นมิตรกับคนรอบข้าง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มและร่วมมือกับผู้ใหญ่ เข้าใจความคิดของคนอื่นมีความสามารถในการคิด ต้องการให้ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลา que เด็กได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม เนื่องด้วยทักษะเหล่านี้จำเป็นสำหรับการพัฒนาการยอมรับตนเองและการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนต่อไป (Marshall and Others 2002)

ทุกชาติมองเห็นความสำคัญในการจัดบริการในการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย โดยกระจายจัดให้ทั่วถึงทั้งประเทศ สำหรับประเทศไทยได้มีการจัดให้บริการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ทั้งจากภาครัฐและเอกชนเพื่อกระจายโอกาสให้แก่เด็กทุกกลุ่ม กระทรวงมหาดไทย ได้ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาเด็ก และมุ่งหวังที่จะให้บริการเลี้ยงดู จึงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นมาตามความต้องการจำเป็นของแต่ละชุมชน เริ่มแรกมีหน่วยงานหลายหน่วยรับผิดชอบดูแลในปีการศึกษา 2547 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบมีจำนวน 16,281 แห่ง และมีเด็กจำนวน 455,670 คน เพื่อให้เด็กปฐมวัยในความรับผิดชอบ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมเหมาะสมตามวัยและให้มีความพร้อมในการที่จะศึกษาในระดับสูงต่อไป ด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่โดยได้รับการสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่น ให้เด็กปฐมวัยมีรากฐานคุณภาพชีวิตที่สามารถพัฒนาไปสู่ความสมบูรณ์ที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคมต่อไป ดังนั้นทางกระทรวงมหาดไทยจึงได้มีเป้าหมายในปี 2547 จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดละ 1 แห่ง รวม 75 แห่งที่คัดเลือกกว่ามีคุณภาพเหมาะที่จะเป็นต้นแบบในแต่ละจังหวัดและให้การสนับสนุนในส่วนต่าง ๆ แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเพื่อให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ จะได้เป็นต้นแบบสำหรับศูนย์อื่น ๆ ในจังหวัดที่ต้องการขยายผลต่อไปอีกประมาณ 16,206 แห่ง เริ่มจากปีการศึกษา 2547 เป็นต้นไป เพราะถ้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของชีวิตของเด็ก ที่จะเติบโตไปเป็นกำลังการพัฒนาประเทศในอนาคต

■ ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี และมีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, กรมการปกครอง, 2545:31) ในความหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องเน้นสถานที่ที่พร้อมจะให้ทั้งการดูแลและให้การศึกษาแก่เด็ก เมื่อพูดถึงการดูแลจะครอบคลุมไปถึงการอบรมสั่งสอน การให้บริหารต่าง ๆ แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทั้งกาย จิต และปัญญา ในส่วนของการศึกษาคงจะมองไปในด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้ให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปได้เต็มตามศักยภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามคำจำกัดความที่ให้ไว้ข้างต้น เป็นคำจำกัดความกว้าง ๆ สำหรับหน่วยงานดังกล่าว แต่ถ้าพิจารณาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับสถานดูแลเด็กจะใช้คำว่า Child Care Center : Child คือเด็ก Care คือดูแล Center คือศูนย์ ความหมายตรงตัวก็คงจะเป็น ศูนย์พัฒนาเด็ก/เด็กเล็ก ประเทศ

ต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้เห็นความสำคัญของเด็กที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ นอกเหนือจากครอบครัวแล้ว ควรจะมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดำเนินการในการส่งเสริมสนับสนุนในการดูแลเด็กให้แก่ครอบครัว จึงทำให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดบริการในการดูแลเด็กขยายวงกว้างออกไปตามลำดับ ซึ่งการดูแลไม่ได้จำกัดเฉพาะอายุ 3-5 ปี แต่มีตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึง 7 ปีหรือมากกว่า แล้วแต่ความพร้อมของหน่วยงาน ทำให้ชื่อเรียกสถานที่ดูแลเด็กในช่วงปฐมวัยมีความแตกต่างกันไป เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานเลี้ยงดูเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ศูนย์เลี้ยงดูเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ฯลฯ ไม่ว่าจะใช้ชื่ออย่างไร แต่เมื่อประมวลเป้าหมายในการจัดบริการแล้ว พบว่า จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือพ่อแม่ที่ต้องไปทำงานไม่มีเวลาใน

การที่จะดูแลเด็กได้ด้วยตนเอง และเพื่อเลี้ยงดู ดูแล และการศึกษาแก่เด็กโดยมุ่งหวังให้เด็กมีพัฒนาการรอบด้าน

■ การจัดบริการในการดูแลเด็ก

ความต้องการสถานเลี้ยงดูเด็ก มีสูงขึ้นเนื่องจากพ่อแม่ต้องไปทำงาน รูปแบบของครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป และการเปลี่ยนแปลงไปของรูปแบบการเลี้ยงดูเด็ก ทำให้สถานเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันได้รับการเปลี่ยนแปลงไป โดยรูปแบบการเลี้ยงดูเด็ก ทำให้สถานเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบัน ได้รับการยอมรับว่าเป็นการให้บริการดูแลเด็กและครอบครัว ด้วยการมอบหมายความรับผิดชอบในการดูแลเด็กให้แก่ผู้ดูแลเด็กของสถานเลี้ยงดูเด็กในการดูแลและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่เด็ก ในขณะที่ไม่ได้อยู่กับผู้ปกครอง

การขยายตัวของความต้องการให้บุตรหลานได้รับการดูแลนอกบ้านมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทำให้หลายหน่วยงานได้เข้ามาจัดบริการดูแลเด็กในหลายรูปแบบ เมื่อประมวลจากงานเขียนของทั้งต่างประเทศและในประเทศแล้ว มีการจัดโปรแกรมการเลี้ยงดูเด็กทั้งรูปแบบครึ่งวัน บางเวลา และเต็มเวลา บางแห่งจะจัดบริการทั้งวันตั้งแต่ 6.00 น.-8.00 น.หรือบริการตลอดเวลา 24 ชั่วโมง แต่สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมจะเปิดให้บริการในช่วงเวลา 8.00 น.-15.00 น. หรือ 15.30 น. ถึงแม้จะมีเวลาให้บริการกำหนดไว้แน่นอน แต่ช่วงเวลาดูแลเด็กจริง ๆ ก็แตกต่างกันไปแล้วแต่ความต้องการจำเป็นของแต่ละชุมชน การจัดบริการในการดูแลเด็กในปัจจุบันที่มีการดำเนินการอยู่ทั่วโลกมีดังนี้

1. การเลี้ยงดูเด็กโดยครอบครัวและญาติพี่น้อง

การเลี้ยงดูประเภตินี้มีการจัดการหลายแนวทาง พ่อแม่บางคนทำงานคนละเวลาก็จะใช้วิธีการสลับกันดูแลเด็ก อาจจะมีพี่เลี้ยงเด็กหรือไม่มีก็ได้ ครอบครัวแบบนี้ไม่จำเป็นต้องใช้บริการดูแลเด็กนอกบ้าน ในบางกรณีเด็กจะได้รับการดูแลจาก ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา หรือ ญาติคนอื่น การจัดแบบนี้จะดีที่เด็กอยู่ในความดูแลของบุคคลที่มีวิถีชีวิตและค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคยของบุคคลที่มีวิถีชีวิตและค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคยกับคนที่รู้จัก การดูแลเด็กโดยสมาชิกของครอบครัว ช่วยให้เด็กมีความต่อเนื่องและเกิดความรู้สึกที่ปลอดภัยและมั่นคง มีค่าใช้จ่ายน้อย

2. การเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว

เป็นการเลี้ยงดูเด็กกลุ่มเล็ก ๆ ในบ้านของผู้จัด โดยผู้จัดอาจจะเลี้ยงดูลูกหลานอยู่แล้ว แล้วให้บริการแก่เด็กอื่นด้วย การจัดประเภทนี้เป็นที่นิยม สำหรับเด็กทารกและเด็กเตาะแตะ แต่บางแห่งก็ดูแลเด็กระดับอนุบาลด้วย

3. การดูแลจากผู้สูงอายุ

การเลี้ยงดูประเภทนี้จะมี 2 แบบ คือ

แบบที่หนึ่ง นำเด็กและผู้สูงอายุมาอยู่ในสถานดูแลเด็กและผู้ใหญ่ที่เป็นบริเวณเดียวกัน ผู้สูงอายุจะได้มีความสุข เพลิดเพลินจากการปฏิสัมพันธ์กับเด็ก รู้สึกว่ามีความสามารถจากการได้ช่วยดูแลเด็ก สำหรับเด็กเองบางครั้งอยู่ห่างไกลจาก ปู่ ย่า ตา ยาย จะได้มีโอกาสได้รับความรักและความสนใจจากผู้สูงอายุวิธีการนี้ช่วยให้คนสองวัยได้ปฏิสัมพันธ์กัน ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

แบบที่สอง จะว่าจ้างผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว หรือรับอาสาสมัครผู้สูงอายุเข้ามาช่วยดูแลเด็กในสถานเลี้ยงดูเด็ก

4. การดูแลเด็กในศูนย์หรือสถานเลี้ยงดูเด็ก

จัดการดูแลเด็กเป็นกลุ่มใหญ่มีระบบการบริหารจัดการ อาจจะทำเนิการโดยฝ่ายรัฐ หรือเอกชน มูลนิธิ องค์กร ฯลฯ บางแห่งจัดเป็นบริการ สำหรับครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ บางแห่งเก็บค่าบริการตามเปอร์เซ็นต์ของรายได้ผู้ปกครอง ถ้าเป็นของเอกชนจะมีการกำหนดอัตราค่าเลี้ยงดู ผู้ใช้บริการจะเสียค่าใช้จ่ายตามกำหนด ค่าใช้จ่ายจะแตกต่างกันไปแล้วแต่วัตถุประสงค์ของการให้บริการ

5. สถานเลี้ยงดูเด็กที่เป็นนิติบุคคล

ในส่วนนี้บางแห่งจะดำเนินการโดยบริษัท หน่วยธุรกิจต่าง ๆ หรือบุคคล โดยมุ่งหวังผลกำไร โดยมีการดูแลเด็กแยกเป็นหลายระดับอายุ บางครั้งมีการจัดดำเนินการโดยบริษัทแม่ ที่จะมีศูนย์/สถานเลี้ยงดูเด็กตัวอย่าง/ต้นแบบ จะจ่ายเปอร์เซ็นต์ให้สำหรับการใช้ชื่อและโปรแกรมการจัดการศึกษาปฐมวัยจากบริษัทแม่บริษัทแม่จะเป็นผู้ควบคุมนโยบาย และควบคุมโปรแกรม ปกติจะมีอาคารตัวอย่าง คำขวัญ ตราสัญลักษณ์ แผ่นประชาสัมพันธ์โปรแกรม มีการโฆษณาที่เป็นเอกลักษณ์ มีแนวทางปฏิบัติสำหรับการเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากผู้มาใช้บริการ ฯลฯ

6. การเลี้ยงดูเด็กโดยได้รับการสนับสนุนจากนายจ้าง

การดูแลเด็กด้วยวิธีการนี้นายจ้างจะจัดให้บริการการเลี้ยงดูเด็กหลายวิธีการ เช่น

6.1 เป็นแหล่งวิทยากร ให้ข้อมูล ให้คำแนะนำแก่พ่อแม่ในการเลือกสถานดูแลเด็กที่มีคุณภาพ และส่งต่อไปยังหน่วยดูแลในท้องถิ่น

6.2 จัดบริการเลี้ยงดูเด็กให้แก่ลูกจ้างในบริเวณสถานที่ทำงานหรือสถานที่ใกล้เคียงกับที่ทำงาน

6.3 การช่วยเหลือโดยตรง ด้วยการให้เงินช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูบุตร

6.4 ให้ไปรับรองของสถานที่ทำงานแก่ลูกจ้างเพื่อนำไปรับบริการที่ศูนย์/สถานเลี้ยงดูเด็ก โดยหน่วยงานอาจจะติดต่อกับสถานเลี้ยงดูเด็กไว้ล่วงหน้า ลูกจ้างนำบุตรไปเรียนฟรี หรือจ่ายเพียงครั้งหนึ่ง

7. สถานสงเคราะห์เด็ก

จัดดำเนินการโดยรัฐ องค์กรการกุศลหรือมูลนิธิจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือ

เด็กด้อยโอกาสด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะพ่อแม่ไม่สามารถดูแลหรือไม่ดูแลบุตรของตนเอง ด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กถูกทำร้าย เด็กพิการขาดผู้ดูแล เด็กติดผู้ต้องขัง

8. สถานรับฝากเลี้ยงเด็ก

พ่อแม่บางคนจะทำงานบางส่วนของเวลาหรือมีตารางเวลาในการทำงานที่ไม่แน่นอน อาจจะต้องใช้บริการสถานดูแลเด็กเป็นเพียงบางช่วงเวลา จึงมีการจัดสถานรับฝากเลี้ยงเด็กเพื่อสนองความต้องการในส่วนนี้ เช่น บริการรับฝากเด็กบริเวณห้างสรรพสินค้า ที่บ้าน ที่สถานรับเลี้ยงเด็กปกติแต่จัดให้มีส่วนบริการบางเวลาตลอด 24 ชั่วโมงการรับจ้างไปดูแลเด็กที่บ้านตามเวลาที่ต้องการ ฯลฯ การบริการเหล่านี้ถือว่าให้ความสะดวก แต่คุณภาพของการดูแลเด็กมักจะต่ำและสร้างความเครียดให้แก่เด็กในการที่จะต้องอยู่กับคนแปลกหน้า

9. การเลี้ยงดูเด็กของทหารตำรวจ

กองทัพเหล่าต่าง ๆ ทั้งกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ รวมถึงตำรวจ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีการจัดโปรแกรมพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด เพื่อดูแลเด็กทั้งเป็นชั่วโมง ครึ่งวัน เต็มวัน ก่อนและหลังเวลาเรียน ตอนเย็น และวันหยุดสุดสัปดาห์ การจัดให้บริการเด็กจะมีตั้งแต่จำนวนเป็นสิบ ถึง หลายร้อยคนแล้วแต่การจัดการของแต่ละแห่ง ได้รับเงินสนับสนุนส่วนหนึ่งจากกองทัพในเรื่องของสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ ผู้ปกครองช่วยเหลือ ในส่วนของค่าเล่าเรียนและค่าอาหาร ซึ่งส่วนหนึ่งจะนำมาใช้ในการจ้างคนทำงาน

10. การเลี้ยงดูเด็กสำหรับเด็กที่ต้องการการรักษาพยาบาล

เป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นเพื่อดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กป่วย ไม่ว่าจะที่บ้าน ที่โรงพยาบาล หรือ ที่ศูนย์/สถานเลี้ยงดูเด็กปกติ ให้เด็กได้มีโอกาสได้รับการดูแล และเรียนรู้ตามข้อจำกัดของการเจ็บป่วยชนิดนั้น ๆ

■ การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาดูแลการจัดตั้งและการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจนในกระบวนการดำเนินการดังที่ได้

ระบบบทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหนังสือคู่มือการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง (2545: 2) ดังนี้

“พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาก็ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการ

ศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชน
ในท้องถิ่นนั้น ๆ ฉะนั้น เมื่อปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญมาก องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นจึงควรให้ความสนใจ และสนับสนุนการเตรียมความพร้อมการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยให้ถูกวิธีและทั่วถึง

คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการ
กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำตามบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่งพระราช
บัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
โดยกำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ที่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำ

ด้วยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ทำให้มีการดำเนินการจัด
ระบบเพื่อให้การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน โดยได้มีการกำหนด นโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์
และขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

■ นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3-5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อ
กระจายโอกาสการเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์
สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่ง
เบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับที่สูงขึ้นไป

■ เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามความต้องการและด้วยความร่วมมือของชุมชน

■ วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ
2. เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. เพื่อกระตุ้นให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอย่างถูกวิธี
4. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้
5. เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสการพัฒนาความพร้อมให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง
6. เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพ

■ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ และเป็นไปตาม

ระเบียบปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควร
ดำเนินการ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการของชุมชน
2. พิจารณาเลือกรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความเหมาะสม
ของแต่ละพื้นที่

รูปแบบที่ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการ

รูปแบบที่ 2 มอบหมายให้ผู้แทนชุมชนบริหารจัดการ

3. จัดทำแผนงานและจัดทำญัตติเพื่อขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น นำ
โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบรรจุในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อขอรับรองประมาณสนับสนุน
4. จัดทำระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการจัด
ตั้งและบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชนใน
ประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 ความต้องการให้จัดตั้งศูนย์
- 1.2 ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน
- 1.3 สิ่งที่ต้องการให้ศูนย์จัดบริการ ฯลฯ

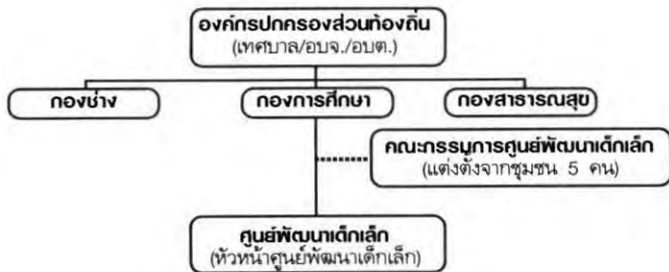

2. พิจารณาเลือกรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหลากหลายในศักยภาพด้านทรัพยากรและเศรษฐกิจ การกำหนดรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงอาจแตกต่างกันตามลักษณะสภาพของชุมชนและความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ ในที่นี้ได้นำเสนอรูปแบบประกอบการพิจารณาใน 2 ลักษณะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะเลือกใช้หรือปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละพื้นที่

รูปแบบที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดบริหารจัดการ

หมายเหตุ :

- โครงสร้างนี้เหมาะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาเพียงพอ

รูปแบบนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดตั้งและรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดหาหรือจัดจ้างบุคลากรทางการศึกษาเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- หัวหน้าศูนย์เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ฯ และดำเนินการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พิจารณากำหนดจำนวนตามความเหมาะสม แต่จะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคมผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์ฯ เป็นเลขานุการ

รูปแบบที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มอบหมายให้ผู้แทนชุมชนบริหารจัดการ

หมายเหตุ : โครงสร้างนี้เหมาะสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความจำกัดด้าน ทรัพยากรกำลังบุคลากรทางการศึกษา รูปแบบนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดตั้ง และรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยคัดเลือกผู้แทนชุมชนทำหน้าที่บริหารจัดการศูนย์ฯ

คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ทำหน้าที่กำกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิก 5-7 คน คัดเลือกจากชุมชนทำหน้าที่เป็นประธาน รองประธาน เหนรัญญิก โดยจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และ

ให้หัวหน้าศูนย์ฯ เป็นเลขานุการโดยตำแหน่ง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปีและ
จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งค่าตอบแทนสำหรับคณะกรรมการ
บริหารศูนย์ฯได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. จัดทำแผนงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดทำบัญชีขอความเห็นชอบ สภาท้องถิ่น

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกรูปแบบในการจัดตั้งศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อม และความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ชุมชนแล้ว ให้จัดทำแผนงานการจัดตั้งศูนย์ฯตามแบบฟอร์มแผนงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเข้าแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัด
ทำบัญชีเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อ
เสนอขออนุมัติงบประมาณจากผู้มีอำนาจอนุมัติ

5. จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นว่า ด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการ
บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปิดประกาศให้สาธารณชนทราบ

■ เกณฑ์มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ

การกำหนดรายละเอียดของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง (2545 : 3-7) ดังกล่าวข้างต้น มีจุดเน้นทั้งในแง่ของเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในส่วนของ “การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ” การที่จะพิจารณาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ทางสมาคมการศึกษาเด็กเล็กแห่งชาติของ อเมริกา (NAEYC : NATIONAL ASSOCIATION FOR THE EDUCATION OF YOUNG CHILDREN) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคุณภาพของการดูแลและพัฒนาเด็กรอบด้านไว้ 10 ประการ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาการดำเนินการจัดการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กว่ามีคุณภาพหรือไม่ โดยสอดคล้องกับบริบทของไทยได้ดังนี้

1. **หลักสูตร** ควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้เหมาะกับช่วงวัย และบริบทของแต่ละท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดการดูแล และให้การศึกษแก่เด็กปฐมวัยที่มุ่งหวังให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้านโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะ ฯลฯ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับเด็กแต่ละคน ให้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อย่อย เล็ก ใหญ่ และความสมดุลของร่างกาย ให้รู้จักการแสดงออกที่เหมาะสม รู้จักทำงานได้ด้วยตนเอง ดูแลตนเอง รับผิดชอบต่อส่วนรวม เคารพสิทธิของผู้อื่น มีโอกาสได้พัฒนาสมองทั้ง 2 ด้าน เพื่อส่งเสริมทั้งความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และด้านสาระความรู้

หลักสูตรควรจัดให้มีการสมดุลงานกิจกรรมภายในห้องเรียน นอกห้องเรียน กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กทำคนเดียว กิจกรรมที่เด็กหรือคูริเริ่ม กิจกรรมสงบหรือกิจกรรมเคลื่อนไหว

2. สุขภาพและความปลอดภัย ได้มีการจัดดูแลสุขภาพของเด็ก โดยมีบริการตรวจสุขภาพร่างกายและฟันประจำปี มีการดูแลสุขภาพประจำวันด้วยการตรวจส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ผนัง เล็บ ฟัน หู ฯลฯ พร้อมให้คำแนะนำการดูแลรักษาความสะอาด และให้การดูแลที่เป็นแบบอย่างได้ มีตู้ใส่ยาที่จำเป็นสำหรับเด็ก และเป็นยาที่ยังอยู่ในสภาพใช้ได้ เมื่อเด็กป่วย มีที่ให้เด็กนอนพักผ่อนระหว่างรอผู้ปกครองมารับกลับ เป็นที่ที่จัดไว้สะอาด สว่าง มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีการติดตามการฉีดวัคซีนเพื่อรับภูมิคุ้มกันต่าง ๆ ของเด็ก รวมทั้งมีสมุดบันทึกสุขภาพของเด็กที่เป็นปัจจุบันและพร้อมที่จะต่อสำหรับสถานศึกษาที่เด็กจะไปศึกษาต่อไป สถานที่ในและนอกอาคารควรจะต้องสะอาด ไม่ว่าจะเป็นบริเวณโดยรอบ ห้องน้ำ ห้องเรียน ห้องนอน ห้องอาหาร โรงครัว มีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี ดูแลส่งเสริมให้มีสุขภาพดี นอกจากนี้ควรจัดเอกสารเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กและเอกสารเกี่ยวกับโรคเด็กไว้ให้ผู้ปกครองได้อ่านเพื่อเสริมความเข้าใจสุขภาพให้แก่เด็ก

ในส่วนของความปลอดภัย จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อเด็กควรเก็บให้พ้นมือเด็ก ปลั๊กไฟที่มีฝาครอบอย่างมิดชิด มีเครื่องมือดับเพลิงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ น่าจะมีการฝึกปฏิบัติการยามเกิดเหตุฉุกเฉินให้เด็กได้สังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น ถ้าไม่รู้จักระมัดระวัง ต้องหมั่นตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อความให้แก่ใจว่ามีความปลอดภัยสำหรับเด็ก

3. สภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นนอกห้องหรือภายในห้อง มีความสำคัญต่อการพัฒนาของเด็กอย่างยิ่ง ควรจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดความรู้สึกมั่นคง อบอุ่น มีความสุข และเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่และกลุ่มคนรอบข้าง สถานศึกษาของเด็กปฐมวัยหลายแห่งจึงพยายามจัดโรงเรียนให้เหมือนกับเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้อง หมายรวมถึง การจัดสิ่งแวดล้อมกลางแจ้ง และบริเวณที่ร่มนอกห้อง ควรจัดเป็นสถานที่เล่น หรือสนามเด็กเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกาย การประสานสัมพันธ์ของร่างกาย ได้พัฒนาการทางภาษา และทักษะทางสังคม ในการเล่นรวมกันของเพื่อน ๆ อย่างมีความหมาย เด็กได้มีโอกาสเล่นพวกการละเล่นของไทย และการละเล่นสำหรับเด็กที่มีในท้องถิ่น เด็กมีโอกาสได้วิ่ง กระโดด ใต้ ห้อยโหน หมุน มุด และคลาน ควรจัดเครื่องเล่นให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้อย่างปลอดภัย การเล่นช่วยให้เด็กระบายออกในเรื่องของความกดดัน ความเครียดและพลังที่เด็กมีอยู่มากมาย นอกจากนี้ยังควรจัดบริเวณให้เด็กได้มีโอกาสเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืช ประกอบอาหารตามวัย

การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้อง จัดสภาพแวดล้อมอย่างมีจุดมุ่งหมาย วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดวางทั้งในตู้ บนตู้ วางกับพื้น วางกับที่รองต่างๆตามสภาพห้อง โดยให้มีความสมดุลกันระหว่างวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสิ่งธรรมชาติ สิ่งที่ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำ ผู้ปกครอง หรือเด็กทำขึ้นมา และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานที่ต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ จัดวางได้ง่ายในการหยิบจับ และควรวางให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก อาจจะแยกเป็นหมวดหมู่ หรือเป็นมุม ศูนย์การเรียนรู้ และควรมีเพียงพอที่เด็กจะได้แบ่งปันกัน

เล่น มีที่ว่างในห้องสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ รายบุคคล มีโต๊ะเก้าอี้
สำหรับการทำงานที่ต้องการทำบนโต๊ะ โดยโต๊ะเก้าอี้มีขนาดที่เด็กจะเคลื่อนย้าย เพื่อ
สะดวกในการจัดพื้นที่ทำกิจกรรม ให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมทั้งการนั่งทำที่เก้าอี้ และ
นั่งทำที่พื้น ซึ่งเป็นสถานที่ที่เป็นธรรมชาติสำหรับเด็ก

4. ความสัมพันธ์และการปฏิบัติต่อกันระหว่างครูผู้ดูแลเด็กกับเด็ก การสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กได้ บุคลิกภาพของครูผู้ดูแลเด็กควรจะสร้างความสบายใจให้
แก่เด็ก ด้วยการทักทายเด็กทุกเช้าเมื่อพบ มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส โอบกอดเด็กให้
การสัมผัสที่อบอุ่นแก่เด็ก จะช่วยสร้างความมั่นใจและความมั่นคงให้เกิดขึ้นในใจของ
เด็ก ■

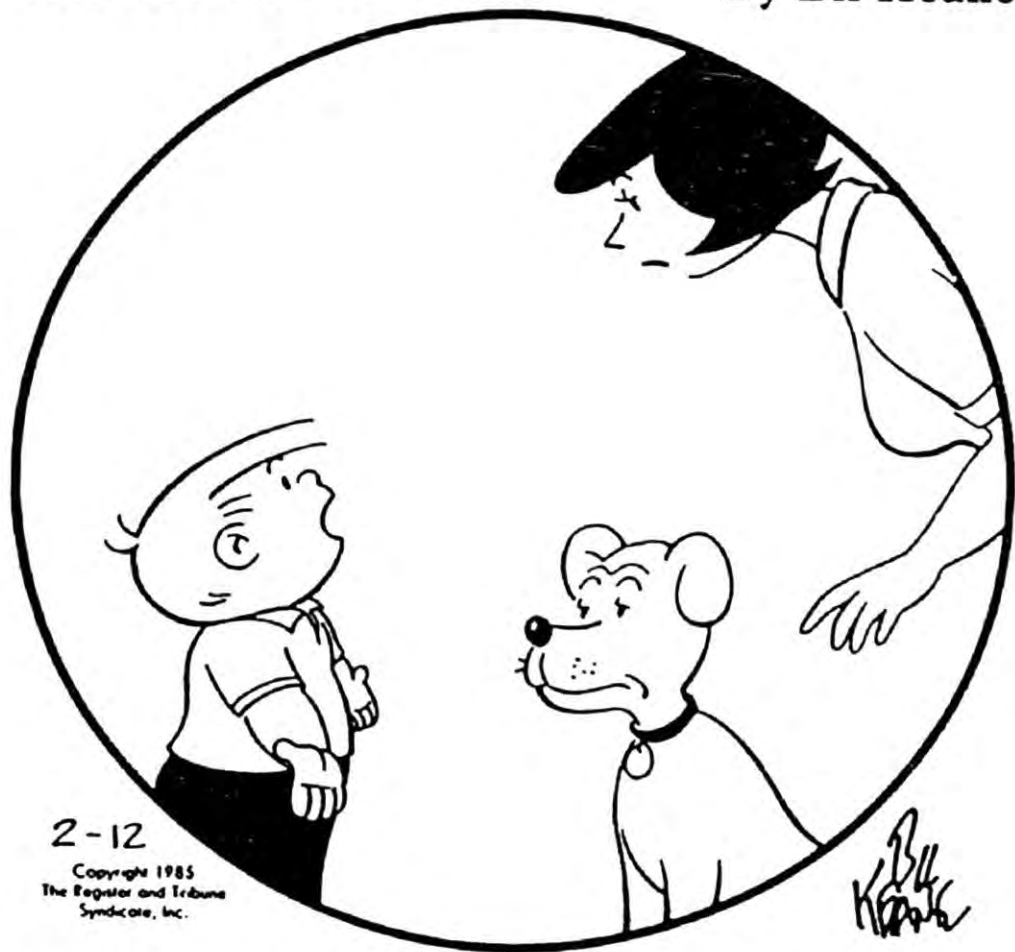

the many techniques and methods of experts in their class, and to attempt to

CONTINUING

THE FAMILY CIRCUS®

By Bil Keane

2-12

Copyright 1985
The Register and Tribune
Syndicate, Inc.

"You corrected my English so much I forgot what I was goin' to say!"

Too many language students have had this experience in their classroom attempts to communicate.

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กับการรักษาความเป็นไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ
อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องของการพัฒนาคนทุกระดับอายุ จึงไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่า เป้าหมายหลักของการศึกษาก็เพื่อพัฒนามนุษย์ ซึ่งหมายถึงการสร้างมนุษย์ที่รักเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักสามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม และ พัฒนาเอกลักษณ์บุคคล ซึ่งหมายถึงการสร้างมนุษย์ที่มีศักยภาพในการพัฒนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ศักยภาพที่พัฒนาได้ไม่ได้มีเฉพาะส่วนที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่อาศัยความจำ ความคิด เหตุผลในการจำแนกแยกแยะ และการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความรู้ทางตรรกวิทยา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เท่านั้น ศักยภาพในการพัฒนายังมีส่วนที่เป็นการเรียนรู้ที่มีลักษณะคล้ายการเรียนรู้ศิลปะที่ไม่มีถ้อยคำไม่จำแนกแยกแยะ แต่เป็นการสังเคราะห์ที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การหยั่งรู้เอง ตลอดจนจรรยาวัจน์ในความจริง (สุমন อมรวินวัฒน์ และคณะ)

ชีวิตในโลกปัจจุบันเป็นชีวิตของการแข่งขัน โดยเฉพาะการแข่งขันกับเวลา ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัยต่าง ๆ ได้ในระยะเวลาอันสั้น เป็นตัวบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการทำงานที่จำเป็นอย่างหนึ่ง เพราะความล่าช้าของข้อมูลนั้น ๆ อาจก่อให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อกรอบของบุคคลในสังคม ดังนั้น ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสาร เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อความรู้ระหว่างผู้คนที่ทั้งภายในและภายนอกสังคม จึงเป็นองค์ประกอบหลักของการพัฒนาสังคมนั้น ๆ ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และแน่นอนที่สุดภาษาอังกฤษซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและการสืบค้นข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นก็พลอยเข้ามามีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ทั้งยังอาจเป็นตัวชี้หน้าที่สำคัญตัวหนึ่ง อันแสดงให้เห็นถึง การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของสังคม และความสำเร็จในการพัฒนาประชาคมของสังคม เพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ดังนั้น การพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถทางการใช้ภาษาที่หลากหลายหรือใช้ภาษาได้มากกว่าหนึ่งภาษา จึงนับว่า เป็นการพัฒนามนุษย์ด้านหนึ่งที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบัน

สำหรับสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมที่อยู่ในประเทศอันมีรากเหง้าทางภาษาและวัฒนธรรมของตนเองที่ยังรักภักดีมาช้านาน กอปรกับการที่ไม่เคยเป็นประเทศในอาณานิคมของชนชาติใดมาก่อน ย่อมได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นชนชาติไทยของตนอย่างแน่นแฟ้น อันส่งผลต่อความเชื่อ รูปแบบ วิถีการดำเนินชีวิตและการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ภาษาไทยจึงเป็นภาษาแม่ของแผ่นดินที่คนไทยทุกคนยึดถือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน หรือภาษาต่างชาติอื่น ๆ นอกเหนือจาก

ภาษาไทยจึงเป็นความสามารถที่ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยเล็งเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาต่างชาติเหล่านั้นเพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศเป็นสำคัญ แม้ว่าการเรียนภาษาต่างประเทศจะไม่ใช่วิธีใหม่ในวงการศึกษไทย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่น่าประหลาดใจจนน่าภาคภูมิใจในวงการศึกษเช่นกัน การใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศยาวนานตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ไม่สามารถสื่อสารหรือใช้งานในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพดีพอ นับเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า การขาดการไปรู้ไปเรียนและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ก็เป็นตัวชี้วัดถึงความล้มเหลวของกระบวนการเรียนการสอนของครูภาษาต่างประเทศในระบบโรงเรียนเช่นกัน ดังนั้นความเข้าใจที่ถ่องแท้เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่อาจปฏิเสธได้

■ ทำไมจึงต้องเรียนมากกว่าหนึ่งภาษา

เป็นระยะเวลายาวนานกว่า 40 ปี (1920s-1960s) ที่นักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์เชื่อกันว่า การรู้มากกว่าหนึ่งภาษาจะทำให้เด็กเกิด "ความสับสน" ทั้งยังก่อให้เกิดผลเสียต่าง ๆ ได้แก่

- 1) ความสับสนในการเรียนรู้ภาษา อันทำให้ระดับสติปัญญาของเด็กที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษาลดลง
- 2) การขาดความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความหมายกับคำในทั้งสองภาษา
- 3) การมีความรู้ทางด้านคำศัพท์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
- 4) การที่มีพัฒนาการทางภาษาทั้งสองภาษาล่าช้า

- 5) การขาดความสามารถในการใช้ภาษาทั้งสองภาษาที่ดีพอ
- 6) ความสับสนในการใช้ภาษา (ไทยคำฝรั่งคำ)
- 7) การแสดงออกทางบุคลิกภาพที่แปลกแยกจากวัฒนธรรมของตน
- 8) การมีเจตคติที่ไม่ดีและเดียดฉันท์ความเป็นเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมของถิ่นกำเนิด เป็นต้น

แต่เมื่อวิเคราะห์งานวิจัยที่สนับสนุนความเชื่อในอดีตดังกล่าวอย่างจริงจัง กลับพบว่า งานวิจัยเหล่านั้นมีตัวแปรแทรกซ้อนมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความยากจน สถานภาพทางสังคม โอกาสทางการศึกษา หรือแม้แต่การแบ่งชั้นทางสังคมและการเมือง ในยุคนั้น ๆ เนื่องจากเด็กที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษามักจัดอยู่ในพวกของชนกลุ่มน้อย (เด็กที่อพยพย้ายถิ่นมาจากที่อื่น) เด็กเหล่านี้จึงถูกมองว่า เป็นเด็กที่มีสติปัญญาต่ำกว่าเด็กที่รู้เพียงภาษาเดียว โดยเฉพาะพวกอพยพที่ไม่มีพื้นความรู้ทางภาษาอังกฤษดีพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับเจ้าของประเทศ (Lambert, 1977; Palij and Homel, 1987; Nanez, Padilla and Maez, 1992) ซึ่งหลักฐานเหล่านี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความสนใจอย่างแท้จริงในการศึกษาถึงความสามารถในการรู้มากกว่าหนึ่งภาษาของเด็กในยุคนั้นมีน้อยมาก

ในปี 1962 ความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียทางสติปัญญาของเด็กที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษานั้นได้เปลี่ยนไป เนื่องจากการวิจัยนำร่องทางสติปัญญาของ Peal และ Lambert (1962) ซึ่งได้ควบคุมตัวแปรต่าง ๆ มากมาย เช่น ความแตกต่างในเรื่องของสภาพ เศรษฐกิจและสังคม เพศ อายุ ระบบการศึกษาในโรงเรียน หรือแม้แต่แบบประเมินผลทางสติปัญญา ให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น และพบว่า เด็กที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษามีคะแนน

ทางสติปัญญาทั้งในด้านของการใช้ถ้อยคำและท่าทางสูงกว่าเด็กที่รู้เพียงภาษาเดียวอย่างชัดเจน จากงานวิจัยระยะยาวอีกหลายชิ้นในยุคต่อๆ มาได้ยืนยันถึงประโยชน์ของการเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่าหนึ่งภาษา ซึ่งสามารถจัดกลุ่มประโยชน์ได้ 4 ประการ ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านบุคคล

บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นบุคคลที่ได้รับประโยชน์ดังนี้

- 1) การมีสองภาษา สองวัฒนธรรมในคนคนเดียวกัน นั้นหมายถึง การ

รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเองและรู้สึกได้ถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันกับสมาชิกเจ้าของภาษาแต่ละภาษา

2) การมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง และหลากหลาย โดยเฉพาะในยุคของสังคมการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัดเนกเช่นปัจจุบัน

3) การมีความตระหนักรู้เชิงวัฒนธรรม อาทิเช่น การเปิดใจกว้างต่อความแตกต่างทางด้านความคิด ความเชื่อ และความซาบซึ้งต่อวัฒนธรรมอื่น ๆ อันนำไปสู่ความมองอกงามทางความคิดและประสบการณ์ของบุคคล

4) การได้รับโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาระดับสูง ซึ่งบ่งชี้ถึงโอกาสในการทำงานในอนาคต รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล

5) การเตรียมทรัพยากรบุคคลอันล้ำค่าเข้าสู่ตลาดอาชีพใหม่ ๆ เพื่อการแข่งขันสำหรับโลกในปัจจุบันและโลกในอนาคต เป็นต้น

2. ประโยชน์ด้านสติปัญญา

งานวิจัยหลายชิ้นในยุคต่อ ๆ มา ได้แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา มีคะแนนความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เพียงภาษาเดียว ในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

- 1) ความสามารถในการจดจำข้อมูล
- 2) ความสามารถในการค้นพบกฎเกณฑ์ทางภาษา
- 3) ความสามารถในการใช้สัญลักษณ์แทนความหมาย
- 4) ความสามารถในการเข้าใจคำสั่งที่ซับซ้อน
- 5) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 6) ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด

7) ความยืดหยุ่นทางสติปัญญาที่ดีกว่า อาทิเช่น การเข้าใจภาษาเขียน การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับสัญลักษณ์ ความไวต่อการสื่อสารทั้งทางวัจนภาษาและอวัจนภาษา การแสดงท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า หรือการใช้น้ำเสียง

8) ความสามารถในการใช้ภาษาทั้งสองภาษากลับไปกลับมาได้โดยไม่สูญเสียความหมาย ซึ่งเท่ากับเป็นการสนับสนุนและขัดเกลาความคิดเชิงมีโนทัศน์ เชิงวิเคราะห์ และเชิงสร้างสรรค์ ให้พัฒนายิ่งขึ้น เป็นต้น

3. ประโยชน์ด้านวิชาการ

จากงานวิจัยพบว่า บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่าบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เพียงภาษาเดียว ดังนี้

- 1) ความสามารถทางการอ่านที่แคล่วคล่อง
- 2) ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาสาระในการอ่านที่ลึกซึ้งชัดเจน
- 3) การมีทักษะการฟังและการจดจำที่ดี
- 4) การมีวงคำศัพท์ที่มากและกว้างขวาง อันเอื้อประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสาร
- 5) การมีเจตคติที่ดีและมุมมองทางบวกเกี่ยวกับมีโนทัศน์ทางการสื่อความหมายในภาษาต่าง ๆ เป็นต้น

4. ประโยชน์ด้านสังคม

ไม่เคยมีมาก่อนเลยในประวัติศาสตร์ที่โลกดูเหมือนจะเล็กลงได้เพียงเพราะแค่ความสามารถในการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา การร่วมมือกันทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศ นำมาซึ่งการเชื่อมโยงทางภาษาและ

วัฒนธรรมในระดับนานาชาติ บุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาจึงเปรียบเสมือน "ตัวประสานงาน" ในตลาดโลก ซึ่งนับได้ว่าเป็น "สมบัติอันมีคุณค่าของสังคม"

■ ทำไมจึงต้องเป็นภาษาอังกฤษ

นับแต่อดีตกาล ประเทศไทยได้เริ่มมีความสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศมาช้านาน ไม่ว่าจะเป็นประเทศจีน ประเทศโปรตุเกส หรือประเทศฝรั่งเศส ก็ล้วนแต่มีความสำคัญแตกต่างกันไปตามยุคสมัย เช่น ในสมัยรัชการที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ที่โดดเด่นในเรื่องของการทำการค้าอย่างเสรี ประเทศจีนเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญมาก ประเทศหนึ่ง que เข้ามามีบทบาทสูงในประเทศไทย การผสมผสานของภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนเชื้อชาติระหว่างไทยกับจีนจึงเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือในยุคของการล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตก ประเทศฝรั่งเศสก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีบทบาท และมีอิทธิพลต่อการปกครองของไทยในยุคนั้นเช่นกัน

สืบมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยยังคงมีความสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศ ด้วยดีเสมอมา และยังเพิ่มปริมาณมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะเพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในการเปิดโลกการค้าสู่ยุคเศรษฐกิจเสรี แม้จะมีการติดต่อสื่อสารกับประเทศต่าง ๆ มากมาย และมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศที่หลากหลายยิ่งขึ้นกว่าเดิม แต่ก็ยังคงเป็นเพียงการสื่อสารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะกลุ่มเท่านั้น “ภาษาอังกฤษ” จึงถูกเลือกให้เข้ามามีบทบาทสำคัญด้วยเหตุผลดังนี้

1) แม้จะไม่ใช่ภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดในโลก แต่ก็ เป็น “ภาษากลาง” ที่ยอมรับกันในการติดต่อสื่อสารและส่งทอดความคิดความเข้าใจระหว่างชนชาติที่แตกต่างกันในสังคมโลก

2) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นช่องทางในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และข้อมูลข่าวสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่นับวันจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว และไร้ขีดจำกัดได้กว้างขวางกว่าภาษาอื่น ๆ

3) การหลั่งไหลของวัฒนธรรมและค่านิยมในรูปแบบของการศึกษาต่อต่างประเทศ การท่องเที่ยว และสื่อต่าง ๆ ที่เข้ามาในประเทศไทย ล้วนยอมรับภาษาอังกฤษในการเป็นสื่อกลางความเข้าใจระหว่างกัน

4) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการขนส่งก่อให้เกิดโอกาสในการเปิดโลกทัศน์สู่โลกภายนอก

5) เศรษฐกิจและการเมือง การปกครองของประเทศไทยยังคงอิงอยู่กับประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการสื่อสาร

6) การดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพกับประเทศมหาอำนาจในโลกปัจจุบัน ซึ่งเคยยิ่งใหญ่มาแต่อดีตและส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ในการสื่อสาร ย่อมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจในการนำพาประเทศไทยสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ การให้ความสำคัญกับการใช้ “ภาษาอังกฤษ” เป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยจึงมุ่งเน้นความเหมาะสมตามยุคสมัยเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อนำพาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศนั่นเอง

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็น “ภาษาต่างประเทศ” หรือเป็น “ภาษาที่สอง” เป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษานั้นให้ชัดเจน ทั้งนี้ ต้องตอบคำถามสำคัญที่ให้ได้ว่า “ทำไมต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือเป็นภาษาที่สอง” และ “เมื่อเรียนไปแล้วจะเอาไปใช้ทำอะไรในสังคมประเทศไทย เพื่อให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ยั่งยืน” แน่แน่นอนที่สุด คำตอบที่ได้ย่อมมีผลกระทบต่อกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นตามมา

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็น “ภาษาต่างประเทศ” มีวัตถุประสงค์หลักในเชิงของการแลกเปลี่ยน การสื่อสารความคิดความเข้าใจระหว่างชนชาติที่ใช้ภาษาที่แตกต่างกันให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน ภาษาอังกฤษจึงเปรียบเสมือน “ภาษากลาง” ดังนั้น ในประเทศไทยจึงอาจมีภาษาต่างประเทศหลาย ๆ ภาษา นอกเหนือจากภาษาอังกฤษได้

และยังสามารถมีการจัดลำดับความสำคัญของภาษาต่างประเทศต่างๆ เหล่านั้นได้เช่นกัน
ทั้งนี้ อาจขึ้นอยู่กับพิจารณาถึงประโยชน์และความต้องการของกลุ่มบุคคลผู้ม
บทบาทสำคัญต่อการนำพาประเทศเป็นหลัก

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็น “ภาษาที่สอง” มุ่งเน้นความสำคัญในการใช้
ภาษาอังกฤษมากกว่าความเป็นเพียงภาษาต่างประเทศ นั่นคือ มองการใช้ภาษา
อังกฤษว่ามีค่าความสำคัญรองลงมาจากการใช้ภาษาไทย และสำคัญมากกว่าการใช้ภาษา
ต่างประเทศอื่น ๆ ส่วนใหญ่แล้วประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองมักเป็น
ประเทศที่มีประวัติศาสตร์เกี่ยวพันกับประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ทั้งสิ้น โดย
เฉพาะความเกี่ยวพันกันในเชิงของการเป็นประเทศภายใต้อาณานิคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การใช้ภาษาอังกฤษในประเทศ
ไทยคงมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมากกว่าการใช้
ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

■ ทำไมจึงต้องระดับปฐมวัย

จากงานวิจัยทางสมองแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การเจริญเติบโตของเซล
สมองที่มีเครือข่ายการเชื่อมต่อกันนับล้านเซลล์ในวัยทารก มีผลต่อการซึมซับและการ
จดจำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สมองของเด็กนั้นมีศักยภาพเพียงพอ
ในการเรียนรู้ภาษาได้หลาย ๆ ภาษา ไปพร้อม ๆ กัน ตัวอย่างเช่น ในช่วง 6 เดือน
แรกของชีวิต เป็นช่วงสำคัญของการเรียนรู้โลกผ่านประสาทสัมผัสทุกส่วน การเห็น
การได้ยิน การลิ้มรส การสัมผัส การดมกลิ่น และการกระทำ จะเห็นได้ว่า ทารก
สามารถแปล่งเสียงได้ถึง 70 เสียง ซึ่งล้วนแต่เป็นเสียงที่มีอยู่ในภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก

(Kotulak, 1996) แต่เสียงที่เปล่งได้เหล่านั้นจะพัฒนาต่อไปได้ดีเยี่ยมจนถึงขั้นการสร้าง ความหมายก็ต่อเมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในช่วง 3 ปี แรกของชีวิต จึงเป็นช่วงเวลาแห่งการวางรากฐานทางด้านการคิด การมองโลก ความสามารถพิเศษ ความถนัด ภาษา เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นช่วงเวลาทองแห่ง “โอกาส” ซึ่งควรจะฉกฉวย เด็กที่เจริญเติบโตอยู่ท่ามกลางสภาวะสภาพแวดล้อมที่พร้อมและเพียบพร้อมไปด้วยสื่อทางภาษา ย่อมเรียนรู้คำศัพท์พื้นฐานจากการได้ยินพ่อแม่หรือผู้ดูแลใช้อยู่เป็นประจำในการดำเนินชีวิตได้อย่างน้อย 2,000 คำ เมื่ออายุประมาณ 4 ปี และสามารถที่จะเข้าใจความหมายของคำอีกเป็นพันคำ แม้จะยังไม่สามารถพูดคำเหล่านั้นได้ก็ตาม ถ้าสังเกตให้ดีจะพบว่า เด็กเล็ก ๆ นั้นกระหายต่อการเรียนรู้และเรียนรู้ภาษาต่างๆ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ค่อยเป็นค่อยไป และสนุกกับการลองผิดลองถูกในการใช้อย่างไม่รู้ตัว (Acquisition) ซึ่งต่างจากการเรียนรู้ภาษาของผู้ใหญ่ (Learning) โดยสิ้นเชิง ดังนั้น การเรียนภาษาต่างประเทศจึงควรเริ่มตั้งแต่เยาว์วัยเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องถูกวิธี

■ แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นอย่างไร

ดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จทางการศึกษาที่สำคัญคือ การพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ไปตลอดชีวิต ถ้าไม่ต้องการประสบกับความล้มเหลวในการเรียนภาษาอังกฤษเฉกเช่นในอดีตที่ผ่านมา หัวใจของการเรียนภาษาอังกฤษในระดับปฐมวัยจึงต้องมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ที่ปลูกฝัง “**การมีเจตคติที่ดี**” ต่อการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าการมองที่ผลปลายทางนั่นคือ การอ่านออก เขียนได้ “ครู” เป็นบุคคลที่สังคมคาดหวังในการถ่ายทอดและเรียนรู้ร่วมกันกับเด็ก ประสิทธิภาพ

และความยั่งยืนในการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กในยุคที่ต้องเผชิญการพึ่งพาทางภาษา
และวัฒนธรรมในสังคมอนาคต ต้องการครูที่มีคุณลักษณะดังนี้

- 1) ด้านบุคลิก หมายถึง การเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 2) ด้านพัฒนาของเด็กปฐมวัย หมายถึง การเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
- 3) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

คุณภาพของครูย่อมมีผลต่อคุณภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับเด็กปฐมวัย ดังนั้น ครูที่ดีมีประสิทธิภาพจึงต้องหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอเช่นกัน โดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) การมีกลยุทธ์ในการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของเด็ก
- 2) การจัดกิจกรรมในหลาย ๆ รูปแบบ ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล
- 3) การสร้างบรรยากาศที่น่าตื่นเต้นและมีชีวิตชีวา สนุกสนาน
- 4) การจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่พร้อมด้วยสื่อทางภาษาที่สะดวกต่อการหยิบใช้
- 5) การให้โอกาสเด็กในการฝึกฝนทักษะทางภาษาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับความจริงในธรรมชาติ
- 6) การมีความอดทนและความคาดหวังที่สูงต่อความสำเร็จของเด็ก
- 7) การตอบสนองทางบวกต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาของเด็ก
- 8) การปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเคารพทั้งในเชิงสติปัญญาและเชิงสุนทรีย์
- 9) การให้โอกาสเด็กได้สนุกกับการใช้ภาษาไทยเช่นเดียวกับการใช้ภาษาอังกฤษ

อย่างไรก็ตาม หลักในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษมีดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศทางภาษา
- 2) การเสริมแรง
- 3) การใช้ประสาทสัมผัส
- 4) การทำซ้ำ ๆ

- 5) การทำงานกลุ่ม
- 6) การสื่อสาร
- 7) การใช้สื่อทางภาษาที่หลากหลาย
- 8) การเชื่อมโยงคำศัพท์กับการเคลื่อนไหวหรือการลงมือปฏิบัติ
- 9) การใช้โลกทั้งใบเป็นห้องเรียน

แม้ว่าผลงานการวิจัยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะยังคงยืนยันประโยชน์ของเด็กที่รู้มากกว่าหนึ่งภาษาก็ตาม ก็ยังมีข้อกังขาหลายประการเมื่อนำทฤษฎีลงสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ภาษานั้นคือ

- 1) การใช้เวลาหรือความสำคัญกับภาษาที่ 1 (ภาษาแม่) และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
- 2) อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม อาทิ ครอบครัว ครู วัฒนธรรมและสังคม
- 3) วิธีการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก
- 4) อายุของเด็ก

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพยายามที่จะมุ่งพัฒนาความเป็นสากลของชาติด้วยการเน้นการเรียนและการใช้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับปฐมวัยของคนไทย จึงไม่ควรมองแต่เพียงว่า จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นอาวุธเพื่อการแข่งขันในสงครามทางการค้า เพื่อให้ทัดเทียมประเทศเศรษฐกิจเพื่อนบ้านเท่านั้น เราไม่ต้องการเป็นเพียงชาติที่ล้ากแต่ว่าร่ำรวย และติดต่อสื่อสารกับสังคมโลกได้รู้เรื่อง แต่ผู้คนในชาติกลับปราศจากจิตวิญญาณแห่งความเป็นชาติไทย พูดภาษาไทยไม่ชัด ไม่รู้จักแม่แต่จะเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และกาลเทศะ และที่น่าเวทนาคือ ไม่รู้จักแม่แต่

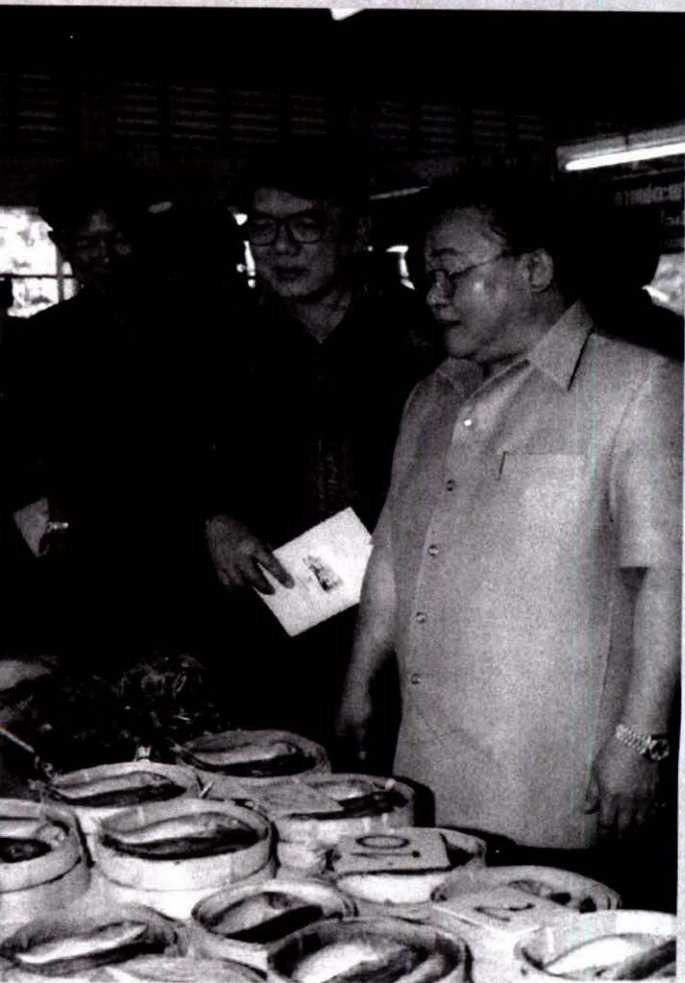

บรรณานุกรม

- วรวรรณ เหมชะญาติ. **เด็กที่รู้สองภาษาในสหัสวรรษใหม่** วารสาร ครุศาสตร์. ปีที่ 28 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม-ตุลาคม, 2542.
- สุมณ อมรวิวัฒน์ และคณะ **ปริชาญาณสยาม: บทวิเคราะห์ด้านการศึกษา** เอกสารประกอบปาฐกถา ชุดปริชาญาณสยาม ครั้งที่ 4, 2542.
- Richards, Jack C. **Educating Second Language Children: The Whole Child, The Whole Curriculum, The Whole Community.** Cambridge University Press, 1994.
- Bickford, Carolyn. 2004. **Preparing Children to be Global Citizens: The Importance of Early Introduction to Foreign Languages.** แหล่งที่มา <http://www.soleil.com/english/importanceofearlyint.html>
- Coltrane, Bronwyn. 2004. **Working With Young English Language Learners: Some Considerations.** แหล่งที่มา <http://www.cal.org/resources/digest/0301coltrane.html>
- Houwer, Annick De. 2004. **Myths about Learning a Second Language.** แหล่งที่มา <http://www.readingrockets.org/article.php?ID=32>
- Houwer, Annick De. 2004. **Two or More Language in Early Childhood: Some General Points and Practical Recommendations.** แหล่งที่มา <http://www.cal.org/resources/digest/earlychild.html>
- Johansen, Kendeyl. 2004. **Foreign Language Power: Can Babies and Toddlers Becom Bilingual, or Even Trilingual?.** แหล่งที่มา <http://toddlerstoday.com/resources/articles/trilingual.htm>
- Karosas, Susanna. 2004. **Bilingualism in Theory and Practice.** แหล่งที่มา <http://www.sevenskamammor.com/uppsats.htm>
- Perkinson, Chris. 2004. **Foreign Language Learning for Children.** แหล่งที่มา <http://www.edusearch.co.nz/content/articles.php?description=&article=0000000285>
- Vos, Jeanette. 2004. **Can Preschool Children Be Taught a Second Language?.** แหล่งที่มา <http://www.earlychildhood.com/Articles/index.cfm?FuseAction=Article&A=60>

โครงการตลาดดีมีมาตรฐาน

ดร. พรพรรณ วรสีหะ รัตนอมร
รองอธิการบดี วิทยาลัยปทุมธานี
เลขานุการประจำคณะกรรมธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา

รายงานของกระทรวงสาธารณสุขระบุว่า คนไทยเสียชีวิตจากโรคอันเนื่องมาจากอาหารการกินที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมเป็นจำนวนตัวเลขที่สูงกว่าการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ปัญหาเรื่องการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม มีสาเหตุที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเพียงประเทศเดียว แต่เป็นปัญหาสำคัญที่ทั่วโลกกำลังประสบร่วมกัน และกำลังรุนแรงขึ้นจนวิถีชีวิตการกินอยู่ของมนุษย์ นักวิทยาศาสตร์เปรียบเทียบร่างกายของมนุษย์เหมือนกับต้นไม้ ต้นไม้ที่ปลูกในดินที่ไม่ดี รากก็จะดูดซึมอาหารที่ไม่ดีไปเลี้ยงทั้งราก ลำต้น ดอก ใบและอื่น ๆ ของต้นไม้ ทำให้ต้นไม้ทรอมลงและอาจตายได้ในที่สุด ฉะนั้น มนุษย์ที่รับประทานอาหารที่ไม่ดี ไม่เหมาะสมกับความต้องการของร่างกาย ไม่ครบทุกหมวดหมู่ของอาหาร ร่างกายก็จะทรุดโทรม ไม่สดชื่น มีโรคภัยเบียดเบียน และมีอายุไม่ยืนยาวได้ฉนั้น

ครูบาอาจารย์จึงสอนเราตั้งแต่เราเป็นนักเรียนมาแล้วว่า ให้เลือกบริโภคแต่อาหารที่ดี มีประโยชน์ เพื่อให้สุขภาพดีอย่างยั่งยืน คือมีร่างกายแข็งแรง มีอำนาจต้านทานโรค มีอายุที่ยืนยาว และไม่มีโรคภัยเบียดเบียน อาหารดี มีประโยชน์ เพื่อสุขภาพที่ดีนั้นเป็นอย่างไร หรือควรมีลักษณะเช่นไร คำตอบคงมีหลากหลาย แต่ในที่นี้ขออนุญาตเล่าให้ฟังเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ อาหารและสารอาหารที่มีประโยชน์และมีความจำเป็นต่อร่างกาย อาหารที่รับประทานแล้ว จะไม่ทำให้เกิดโรค เพื่อให้เรารู้จักที่จะเลือกบริโภคอาหาร เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อย่างยั่งยืนต่อไป

สุขอนามัยส่วนบุคคล (Personal Hygiene)

แม้ว่าเราจะเลือกบริโภคอาหารที่ดีมีประโยชน์ดังได้กล่าวมาแล้วพอสังเขปก็ตาม แต่ถ้าสุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคและ/หรือผู้ประกอบการอาหารไม่ดี ก็จะไปสู่ความไม่ปลอดภัยในการบริโภคอาหารได้ สุขอนามัยส่วนบุคคล จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำไปสู่ความปลอดภัยในการบริโภคอาหาร ซึ่งประกอบด้วย

1. สุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการอาหาร

สุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการอาหาร โดยเฉพาะในสถานประกอบการ เช่น ร้านค้า ภัตตาคาร เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าการประกอบอาหารไม่สะอาดแล้ว มีโอกาสที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคได้สูง ผู้ประกอบการอาหารจึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้

1.1 ถ้าไม่สบาย หรือมีการเจ็บป่วยและมีอาการของอาหารเป็นพิษ หรือเป็นหวัดอย่างหนัก เป็นต้น ควรจะได้รับการรักษาจากแพทย์ให้หาย ไม่ควรมีความพยายามที่จะไปทำงานในขณะที่ยังเจ็บป่วยอยู่

1.2 ก่อนเข้าไปในพื้นที่ประกอบอาหาร ควรถอดชุดที่ใส่มาจากข้างนอกเก็บไว้ในที่ๆจัดให้ แล้วใส่ชุดที่จัดไว้เฉพาะเวลาประกอบอาหาร เพื่อป้องกันการนำสิ่งปนเปื้อนไปสู่อาหาร รวมไปถึงรองเท้าและหมวกคลุมผมด้วย ชุดที่ใส่จะขึ้นอยู่กับงานที่ทำ และชนิดของอาหารที่ต้องเกี่ยวข้อง นอกจากนั้น ควรถอดเครื่องประดับ แหวน นาฬิกา สร้อย ที่อาจนำสิ่งสกปรกปนเปื้อนไปสู่อาหาร หรือตกลงไปในขณะทำอาหารได้

1.3 ล้างมือให้สะอาดก่อนและหลังการประกอบอาหารทุกครั้ง

1.4 หลีกเลี่ยงการสัมผัสผสมและหน้าขณะประกอบอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปาก จมูก หรือหู ซึ่งเป็นที่ ๆ อาจมีแบคทีเรียอยู่ ถ้าบังเอิญมือไปสัมผัสโดนผมและหน้า ขณะประกอบอาหาร ให้ล้างมือให้สะอาดทันที

1.5 รักษาร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ เล็บต้องตัดให้สั้น เพราะเล็บและมือที่สกปรกจะเป็นแหล่งของเชื้อโรค

1.6 ขณะประกอบอาหาร หลีกเลี่ยงการสัมผัสอาหารด้วยมือ ควรใช้เครื่องมือช่วยจับแทนในกรณีที่มีความจำเป็น

1.7 ไม้ไอ หรือจามใส่อาหาร หรือเครื่องมือที่ใช้กับอาหารต่าง ๆ เพราะในปาก ลำคอ และ จมูกอาจมีเชื้อโรค เช่น แบคทีเรีย การจามหรือไอจะทำให้เชื้อโรคกระจายออกไปทั่ว ถ้าท่านต้องการสั่งน้ำมูกให้ทำห่าง ๆ อาหาร แล้วให้ล้างมือให้สะอาดทันที

1.8 ไม่ควรเคี้ยวหมากฝรั่งขณะประกอบอาหาร เพราะจะทำให้เกิดน้ำลาย และลงไปสู่อาหาร ไม่ควรเลียนิ้วหรือเป่าสิ่งที่จะนำไปใส่ในอาหาร

1.9 เมื่อไปห้องน้ำ ต้องแน่ใจว่าถอดชุดที่จัดไว้ใส่เฉพาะเวลาประกอบอาหาร ออกแล้ว และล้างมือให้สะอาดก่อนจะกลับไปสวมชุดนั้นอีก การล้างมือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้เกี่ยวข้องกับการอาหารทุกคนต้องทำ และต้องล้างมือให้ถูกวิธีด้วย

1.10 ไม่ควรนำของใช้ส่วนตัวเข้าไปในบริเวณที่ประกอบอาหาร เพราะอาจนำสิ่งปนเปื้อนเข้าไปสู่อาหารได้

1.11 ห้ามสูบบุหรี่ในที่เตรียมอาหาร เพราะนอกจากจะผิดกฎหมายแล้ว ซ้ำถ้าจากบุหรี่อาจหล่นลงไปและกลายเป็นสิ่งปนเปื้อนในอาหาร นอกจากนี้ ขณะสูบบุหรี่แบคทีเรียจะติดจากมือสู่อาหาร ถ้าต้องการสูบบุหรี่ ควรสูบในที่ที่อนุญาตให้สูบได้ในระหว่างพัก

1.12 ในการประกอบอาหารนอกเหนือจากรสชาติของอาหารแล้ว ผู้ประกอบอาหารจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของอาหารและการรักษาคุณค่าทางอาหารไว้ให้มากที่สุด

นอกจากนั้น สถานที่ในการประกอบอาหารควรออกแบบก่อสร้างโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของอาหารด้วย วัตถุประสงค์อย่างไม่ว่าจะเป็นเพดาน ผนังกำแพง พื้น ต้องมีความแข็งแรงไม่แตก ผิวเรียบและชำระล้างได้ง่าย ทุกพื้นที่ต้องง่ายต่อการเข้าถึงเพื่อการทำมาสะอาดเป็นประจำ ต้องมีที่ระบายอากาศที่เพียงพอ เพื่อไม่ให้สิ่งปนเปื้อนกลับเข้าสู่ระบบการผลิตอาหารอีก พื้นที่ที่เปียกต้องมีการระบายน้ำที่เหมาะสม มีแสงไฟที่เพียงพอในทุกพื้นที่เพราะมีความจำเป็นในการเก็บรักษาอาหารให้สะอาด สถานที่ในการประกอบอาหาร ต้องมีห้องน้ำและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการล้างมือทำความสะอาดที่เพียงพอ นอกจากนี้อุปกรณ์เครื่องใช้ทุกอย่างที่ใช้ในการประกอบอาหาร ต้องไม่มีผงฝุ่นและสิ่งสกปรก ต้องมีผิวเรียบ ไม่เป็นขุย ยุ่ย สามารถทนทานต่อการชำระล้างฆ่าเชื้อโรคซึ่งต้องใช้อุณหภูมิสูงบ่อย ๆ และเครื่องมืออุปกรณ์ต้องมีการเช็ดก่อนใช้เพื่อให้แน่ใจว่าสะอาดและไม่เสียหาย

2. สุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค

สุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสนใจปฏิบัติให้เกิดเป็นนิสัยที่ดี มีคำแนะนำสำหรับผู้บริโภคอาหาร ดังนี้

- 2.1 ใส่ใจในการเลือกบริโภคแต่อาหารที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ ไม่ควรรับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ
- 2.2 ล้างมือให้สะอาดก่อนและหลังการรับประทานอาหารทุกครั้ง
- 2.3 ใช้ช้อนกลางทุกครั้งเวลาตักอาหาร และควรปลุกฝังให้เป็นนิสัย
- 2.4 ไม่ดื่มน้ำแก้วเดียวกันกับบุคคลอื่น
- 2.5 หลีกเลี่ยงการสัมผัสอาหารด้วยมือ
- 2.6 ไม่ควรไอ หรือจามใส่อาหาร

2.7 อาหารที่เหลือจากการบริโภค ถ้าต้องการเก็บ ให้เก็บไว้ในภาชนะที่มีฝาปิดและเก็บรักษาไว้ในตู้เย็นทุกครั้ง

ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการที่จะมีผลต่อการได้รับอาหารดี มีประโยชน์ เพื่อสุขภาพที่ดีที่ยั่งยืน อาทิ สถานที่จำหน่ายอาหาร คือ ตลาด ตลาดในฝัน หรือ ตลาดในอุดมคติของเราจะต้องสะอาด มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างที่พอเพียง ไม่มีกลิ่นเหม็น มีทางเดินซื้อของที่สะดวก สรบุรีก็คือทุกอย่างต้องได้มาตรฐานสากล และวัตถุดิบหรืออาหารที่นำมาจำหน่ายในตลาด จะต้องสด สะอาด และปลอดภัย จากสารพิษและเชื้อโรคทั้งหลาย

มนุษย์เรานั้นควรมีความพิถีพิถันมากเป็นพิเศษในเรื่องของอาหารการกินเพราะอาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดในการดำรงชีวิตไม่ว่าอาหารจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร จะแปรเปลี่ยนไปอย่างไรตามกลไกของการผลิตเพื่อเรียกร้องให้ผู้บริโภคสนใจ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริโภคต้องคำนึงถึงคือ คุณภาพของอาหาร และความปลอดภัยในการบริโภค นอกจากนั้นอย่าลืมดื่มน้ำมาก ๆ ในแต่ละวัน ถ้าไม่มีข้อห้ามจากแพทย์ในเรื่องของการจำกัดน้ำดื่ม ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอให้พอเหมาะกับอายุ และน้ำหนักตัว และพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ ทำได้อย่างนี้ เราก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และยั่งยืนตลอดไป

■ โครงการตลาดดีมีมาตรฐาน

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการในการพัฒนาปรับปรุงตลาดในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยได้แจ้งแนวทางและหลักเกณฑ์มาตรฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ และให้คัดเลือกตลาดสดในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ และให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงตลาดระดับจังหวัด เพื่อออกตรวจสอบตลาดตามหลักเกณฑ์ตลาดดีมีมาตรฐาน แล้วรายงานตลาดที่ผ่านเกณฑ์ให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อมอบประกาศนียบัตรรับรอง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งรายชื่อตลาดเข้าร่วมโครงการ 978 แห่ง มีตลาดที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 108 แห่ง

สำหรับตลาดที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการปรับปรุงและให้คณะกรรมการระดับจังหวัดตรวจสอบทุกเดือน และรายงานตลาดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้กระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อมอบ

ประกาศนียบัตรรับรองให้ต่อไป สำหรับตลาดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแล้ว คณะกรรมการจะต้องตรวจสอบทุก 3 เดือนเช่นเดียวกัน หากพบว่าไม่รักษามาตรฐานคือไม่ผ่านเกณฑ์ ก็จะต้องมีการเพิกถอนประกาศนียบัตรรับรอง

แนวทางดำเนินการปรับปรุงตลาดประเภทมีอาคารถาวร

1. ด้านสุขลักษณะทั่วไป

1.1 โครงสร้างและหลังคาตลาดสร้างด้วยวัสดุทนไฟแข็งแรงทนทานและมีความสูงเหมาะสม พื้นและฝาผนังตลาดทำด้วยวัสดุถาวรแข็งแรง เรียบ ทำความสะอาดง่าย

1.2 ภายในตลาดมีการระบายอากาศอย่างเพียงพอ

1.3 มีการจัดเก็บสินค้า สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ให้เกะกะ รกรุงรัง หรือกีดขวางทางเดิน

1.4 มีทางเดินภายในอาคารตลาด มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

1.5 สินค้าประเภทอาหารและเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับอาหารจะต้องวางสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร

1.6 ต้องจัดให้มีเครื่องดับเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ติดตั้งไว้ในบริเวณที่เห็นง่าย

2. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 มีที่รองรับมูลฝอยสาธารณะที่ถูกหลักสุขาภิบาลอย่างเพียงพอ และทำความสะอาดอยู่เสมอ

2.2 ไม่พบขยะมูลฝอยตกหล่นบนพื้นตลาด บริเวณแผงวางระบายน้ำ ทางเดิน ถนน ที่ตั้งที่รองรับมูลฝอยสาธารณะ และที่ตั้งที่พักรวมขยะมูลฝอย

3. ด้านการจัดการน้ำเสีย

3.1 มีน้ำประปาที่สะอาดไว้บริการอย่างเพียงพอ

3.2 ตลาดและบริเวณโดยรอบไม่มีน้ำขัง

3.3 วางระบายน้ำเสียเป็นชนิดรางเปิดและมีตะแกรงเหล็กปิดสำหรับวางระบายน้ำรอบตลาด

3.4 วางระบายน้ำเสียสามารถระบายน้ำได้ดี ไม่มีน้ำขัง ไม่อุดตัน

4. ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

4.1 ห้องส้วมแยกเพศ ชาย-หญิง ออกจากกันเป็นสัดส่วน

4.2 ภายในห้องส้วมไม่มีกลิ่นเหม็นและมีการระบายอากาศดี

4.3 ระบบเก็บกักอุจจาระถูกสุขลักษณะ ไม่ซำรุด และมีท่อระบายอากาศ

4.4 มีการจัดการควบคุมป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคไม่ให้รบกวนและก่อความรำคาญ

4.5 มีผู้ดูแลรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยของตลาด

4.6 มีการทำความสะอาดเป็นประจำ

- 4.7 มีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาล อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- 4.8 มีบ่อดักไขมัน และระบบบำบัดน้ำเสีย

5. ด้านผู้จำหน่ายสินค้า

- 5.1 มีตาชั่งกลางเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อ
- 5.2 มีป้ายติดราคาสินค้าตามที่กฎหมายกำหนด
- 5.3 ผู้ค้าแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และใช้วาจาสุภาพ

6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

- 6.1 มีระบบการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ซื้อ
- 6.2 มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ค้า เพื่อนำมาปรับปรุงตลาด
- 6.3 มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ค้าให้ทราบความต้องการของผู้ซื้อ

ประชา มาลีนนท์ กับแรงบันดาลใจในการพัฒนาคน

■ ท่านมีแรงบันดาลใจอย่างไรที่มาสวมใจมุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาคน

แรงบันดาลใจที่ทำให้สนใจมุ่งเน้นในเรื่องของงานพัฒนาคน ได้แก่

1. คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การพัฒนาประเทศประสบความสำเร็จ
ถ้าคนไทยไม่มีคุณภาพ ก็ยากที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้

2. จากการที่ได้เดินทางไปราชการ เพื่อตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานในต่างจังหวัด ทำให้ทราบว่าคนไทยยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง
ให้ความสนใจมุ่งเน้น และเร่งพัฒนาคุณภาพคนไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. จากประสบการณ์ทั้งในวัยเด็ก และประสบการณ์จากการไปศึกษาในต่างประเทศ ทำให้เห็นว่า การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของคน

ดังนั้น ถ้าเราต้องการที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง เราต้องมุ่งเน้นที่การพัฒนาคนก่อน ถ้าคนไทยมีคุณภาพ เราจะทำสิ่งใดก็ประสบความสำเร็จได้โดยง่าย

■ ก้องกั้นในอุดมคติของท่านเป็นอย่างไร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา และ

สนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และความต้องการของตนเอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปดำเนินการ นอกจากนี้ประชาชนในท้องถิ่นก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส

สรุปแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอุดมคติก็คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ผลงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำขึ้น จะต้องเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นโดยส่วนรวม

และประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้อย่างนี้ ประชาชนก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดี หรือ อยู่ดีมีความสุข และก็จะแบ่งเบาภาระของรัฐบาลไปได้มาก รัฐบาลก็จะได้มีเวลาไปทำภารกิจที่เป็นภาพรวมของประเทศได้

■ **ท่านมีประสบการณ์หรือมีความประทับใจในท้องถิ่นของต่างประเทศ
อย่างไร**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในต่างประเทศมีศักยภาพสูง มีความสามารถที่

จะแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะคนของเขามีคุณภาพรู้บทบาทหน้าที่ของตัวเอง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่อาสาเข้ามาบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีความรู้และเสียสละ นี่คือความประทับใจ ดังนั้นผมจึงต้องเร่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในที่สุด

■ บ้านเมืองของเราทุกวันนี้มีปัญหาหนักๆอะไรบ้าง และในฐานะที่ท่านเป็น
แกนนำของพรรคไทยรักไทย ท่านมีทางออกอย่างไร

ปัญหาหนักๆของบ้านเมืองเราทุกวันนี้ ก็คือ คุณภาพของคน คุณภาพของ คนต่ำก็เลยทำให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องความยากจน ปัญหา ยาเสพติด ผมมีความเชื่อว่า ถ้าคนไทยมีคุณภาพแล้ว เขาย่อมมีความสามารถในการ แก้ไขปัญหาที่แต่ละคนเผชิญอยู่ได้เป็นอย่างดี แต่ทุกวันนี้คนไทยมีคุณภาพต่ำ ไม่ สามารถแก้ไขปัญหาให้ตนเองได้ ต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐบาล มันก็เลยเป็น ปัญหาที่ต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่

■ ท่านคิดว่าทิศทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตเป็นอย่างไร

ในอนาคตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความสำคัญมาก เพราะเป็นองค์กร ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รู้ว่าประชาชนในท้องถิ่นมีปัญหาอะไร มีความต้องการ อะไรก็ย่อมรู้วิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือสนองตอบความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงจุดกว่ารัฐบาลกลาง ดังนั้นเราควรจะต้องเร่งพัฒนาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพมากกว่านี้ โดยเฉพาะศักยภาพด้านบุคลากร นอกจาก จะต้องมีความรู้ความสามารถแล้ว ยังควรต้องมีคุณธรรมทุกด้าน กล่าวคือ บุคลากร จะต้องเป็นคนเก่ง และคนดีในเวลาเดียวกัน

■ ท่านมองว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในวันนี้มีปัญหาอะไร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยทุกวันนี้มีปัญหาทั้งระบบ กล่าวคือ มี ทั้งปัญหาด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) ปัญหาด้านปัจจัยกระบวนการบริหาร (processes) และปัญหาด้านผลผลิตและผลลัพธ์ (outputs & outcomes)

ปัญหาด้านปัจจัยนำเข้า ที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่

1. ปัญหาด้านบุคลากรที่ยังขาดความรู้ ความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรทางการเมืองยังขาดความเข้าใจในเรื่องปรัชญาของการปกครองท้องถิ่น ทำให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ไปถึงเป้าหมายที่ต้องการให้เกิด ดังนั้นจะต้องเร่งพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และสร้างเด็กและเยาวชนในปัจจุบันให้มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเข้ามาเป็นผู้บริหารงานท้องถิ่นในอนาคต ถ้าเราไม่เร่งหรือมุ่งเน้นการพัฒนาคนในวันนี้ ในอนาคตการปกครองท้องถิ่นไทยเราก็จะเหมือนเดิม ไม่มีอะไรดีขึ้น

2. ปัญหาด้านงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังมีงบประมาณที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และจะรอเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ดังนั้นจะต้องพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีกว่านี้

3. ปัญหาด้านประชาชน ประชาชนในปัจจุบันนี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองในระบบประชาธิปไตย ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงต้องเร่งให้ความรู้แก่ประชาชนว่าตนเองมีบทบาท

4. ปัญหาด้านกระบวนการเงินบัญชี

- บุคลากรท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเงินบัญชี ทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย

5. ปัญหาด้านกระบวนการติดตามประเมินผล

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระบบการติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

6. ปัญหาด้านกระบวนการตรวจสอบ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการตรวจสอบจากสตง.

■ **ท่านคิดว่าประชาชนพร้อมที่จะรับกระจายอำนาจแล้วหรือยัง**

ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในเรื่องการกระจายอำนาจ จึงทำให้การกระจายอำนาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หากเราเร่งให้ความรู้แก่ทั้งบุคลากรท้องถิ่นและประชาชน ผมเชื่อว่าประชาชนจะมีความพร้อมมากกว่านี้

■ ท่านคิดว่าส่วนราชการอื่นๆ จะต้องให้ความร่วมมือต่อนโยบายการกระจายอำนาจเพียงใด

ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นการจัดทำหนังสือคู่มือปฏิบัติงานในแต่ละภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในงานตามภารกิจที่โอนถ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

■ ถ้าบอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำในเรื่องการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ว่าท้องถิ่นมีความต้องการความรู้ด้านใดเป็นพิเศษ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียนจึงมีความสามารถในการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาททางการศึกษา ซึ่งขณะนี้ได้มีโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ซึ่งจัดให้มีจังหวัดละ 1 แห่ง และในปี 2548 จะขยายโครงการออกไปอีกจังหวัดละ 4 แห่ง รวมเป็นจังหวัดละ 6 แห่ง และจะดำเนินการต่อไปเรื่อยๆจนครบทุกแห่ง

■ ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้าไปมีบทบาททางด้านสุขภาพหรือไม่

เนื่องจากคุณภาพของคนไม่ใช่เฉพาะความรู้เท่านั้น แต่ยังหมายถึงความรวมถึงสุขภาพด้วย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นสนใจเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง พร้อมทั้งจะทำการศึกษาหาความรู้

■ เรื่องตลาดตีมีมาตรฐานเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่กล่าวไปแล้วว่า เนื่องจากคุณภาพของคนไม่ใช่เฉพาะเรื่องความรู้ แต่ยังหมายถึงรวมถึงสุขภาพด้วย ในเรื่องอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขอนามัย ก็เป็นเรื่องที่สำคัญและใกล้ชิดกับประชาชน การมีตลาดที่ดี สะอาด ได้มาตรฐาน ก็ย่อมทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสุข อนามัยที่ดี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจในเรื่องนี้

เปิดใจ “ประชา มาลีนนท์” “พัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคน”

■ แรงบันดาลใจที่ทำให้หันมาเน้นการทำงานในเรื่องของการพัฒนาคน

เป็นที่ทราบกันดีว่าระบบการศึกษาต่างประเทศมีความก้าวหน้ากว่า และในรัฐบาลชุดนี้ก็ได้เริ่มปฏิรูปการศึกษาให้มีแนวโน้มใกล้เคียงกับระบบที่ต่างประเทศใช้อยู่ แต่ต้องยอมรับว่าค่อนข้างล่าช้า เพราะว่าการปฏิรูปก็ยังมีติดปัญหาอะไรหลาย ๆ อย่าง เพราะบ้านเมืองยังยึดถือวัฒนธรรมเดิม ๆ และก็ยังคงอยากจะได้ไปในแนวทางนี้อยู่ รัฐบาลพยายามผลักดันและทำความเข้าใจปลุกจิตสำนึกต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้คล้อยตามมาได้ระดับหนึ่ง แต่ก็ล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ คือพูดโดยรวมมาตรฐานการศึกษาของเราจะดีกว่าเขาอยู่ เพราะฉะนั้นการพัฒนาคนเรา ต้องพัฒนาจากระบบการศึกษาด้วย

และเราต้องเริ่มมาตั้งแต่วัยเด็กเล็ก อันนี้จึงเป็นที่มาของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

■ ปัญหาในระบบการศึกษาของบ้านเราคืออะไร

ที่ได้ยินได้ฟังมา ระบบของเรายังเป็นระบบท่องจำ ซึ่งระบบที่ต้องการจะปฏิรูปยังเป็นระบบที่เน้นความเข้าใจจากครูที่สอนแนวทางให้ แล้วทำความเข้าใจ แต่ระบบของเราที่ใช้ท่องจำอย่างเดียว เพราะฉะนั้นเราจึงต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนใหม่

■ แล้วต้องการจะเห็นเด็กไทยเติบโตไปในทิศทางใด?

คงจะเน้นไปทางคุณภาพที่ดี อย่างกรณีของเด็ก จบมัธยมปลายออกมาแล้วต้องไปตีวงเข็มอะไรเพื่อให้เข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ หมายความว่าที่ต้องไปตีวงพิเศษอะไรนี้ ระบบการสอนก่อนที่จะเข้าอุดมศึกษามันยังไม่ดีพอ เพราะฉะนั้นเราต้องพัฒนาทั้งหมดเริ่มตั้งแต่อนุบาลมาเลย

■ ศูนย์เด็กเล็กๆ ที่กำลังพัฒนาอยู่จะช่วยพัฒนาระบบการศึกษามากน้อยแค่ไหน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นศูนย์ที่ทางองค์กรพัฒนาส่วนท้องถิ่นส่วนตำบลต้องถ่ายโอนไป แต่ตอนนี้ภารกิจทางการศึกษายังไม่ได้ถ่ายโอนไปทั้งหมด ศูนย์นี้ก็เป็นศูนย์อำนวยความสะดวกให้กับเด็กเล็กระดับตั้งแต่ 0-5 ปี จึงเป็นการเริ่มต้นเพื่อเตรียมรับการศึกษาระดับประถมเท่านั้นเอง ยังไม่เต็มในระดับการศึกษาทั้งหมด เนื่องจาก

สาธารณสุขยังไม่ถ่ายโอนไปเต็มที่ ประโยชน์หลักๆก็คือช่วยเตรียมเด็กบางส่วนในตำบลหมู่บ้าน แต่ในตอนนั้นก็ประสบปัญหาเนื่องจากยังขาดงบประมาณ ขาดบุคลากรอะไรต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเรื่องที่ดำเนินการมานาน และถ่ายโอนมาหลายกระทรวง มาตรฐานหลักเกณฑ์ต่าง ๆ จึงไม่ค่อยชัดเจน ตอนนั้นก็มีปัญหาอยู่ว่าผู้ดูแลศูนย์เด็กเล็ก มีคุณสมบัติต่ำกว่าที่ควรจะเป็น กระทรวงมหาดไทยก็กำหนดคุณสมบัติไปใหม่ ก็ได้รับการร้องเรียนได้รับการต่อต้านว่าที่เดิม ๆ เขาใช้เด็กชาวเขาบ้าง เด็กที่ว่างงานบ้างมาอะไรต่าง ๆ เป็นที่เสี่ยงไม่ใช่ลักษณะครูหรืออาจารย์อะไรมา แต่ว่าเขาก็ได้ทำงานมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว กระทรวงมหาดไทยก็ต้องหาวิธียืดหยุ่นก็ผ่อนผันให้เขาระยะหนึ่ง อย่างน้อยเขาก็เคยทำอยู่แล้วก็มีประสบการณ์มาพอสมควร แต่ถ้ามีการลาออกหรือมีการเลิกจ้าง ผู้ที่จะจ้างเข้ามาใหม่ก็ต้องมีคุณภาพมาตรฐานตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด อันนี้เป็นส่วนสำคัญเพราะว่าถ้าเอาคนที่มีคุณภาพไม่สูงพอไปดูแลเด็กมันจะเป็นปัญหามากกว่าจะเป็นประโยชน์

■ ถ้าไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเกิดอะไรขึ้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมานานแล้ว หลังจากที่ผมมาดูแลกระทรวงมหาดไทย ก็รับผิดชอบกรมพัฒนาชุมชนและการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการเดินทางไปดูแลการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับรู้ปัญหาว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไปประสบเห็น มีปัญหาเยอะและไม่ได้

มาตรฐานเป็นลักษณะเป็นที่รวมของเด็กที่พ่อแม่มีการกิจอื่นที่ต้องทำ จึงเป็นลักษณะเป็นที่ฝากเด็ก ผมไม่ได้โทษท้องถิ่นเพราะคิดว่าเขาก็คงมีปัญหาเรื่องงบประมาณ เรื่องบุคลากรต่าง ๆ เมื่อเราไปพบเห็นเช่นนี้ ที่ทำงานของเราจึงมานั่งพิจารณาว่าทางกระทรวงจะทำอะไรให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ท้องถิ่นไปพัฒนาให้มีคุณภาพขึ้น และกระทรวงก็ทำได้อย่างดีตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เราจึงคิดจะทำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดน่านองหลายจังหวัดเป็นตัวอย่าง เพื่อที่หลังจากประสบความสำเร็จแล้วก็ได้รับการยอมรับว่าเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ต่อไป

*****ด้วยความปรารถนาที่อยากจะเห็นเด็กเล็กทั้งหลายมีการดูแลที่ถูกต้อง มีการสอนแนวทางเตรียมการศึกษาเข้าชั้นประถมในแนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ**

■ เป้าหมายหลักของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ

ก็มองตั้งแต่ทารก อย่างแรกเกิดถึง 2 ขวบก็จะอยู่ในความดูแลของพ่อแม่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็จะดูแลตั้งแต่ 2-5 ขวบ เกิน 5 ขวบก็จะเข้าอนุบาล แต่ในช่วงที่เราดูแลเขา ก็จะเน้นการปลูกฝังรากฐานให้มีคุณภาพ พัฒนาเป็นขั้นตอนไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าในช่วง 2-5 ขวบ ถ้าไม่มีการพัฒนาเลย ไปเจอสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ปัญหา ก็จะเกิดแน่ เรื่องการเรียนการสอนถ้าไม่มีพื้นฐานที่ดี ถ้าเขาไม่ได้รับดูแลที่ดีแล้วจะหวังให้เขาเติบโตเป็นบุคลากรที่ดีนั้นยาก ผมจะพูดงบประมาณก่อนคน บางแห่งไม่มีงบประมาณก็ไปจ้างชาวเขามาดูแลเด็กแทนที่จะสอนภาษาไทย ก็ไปสอนภาษาแม่ (หัวเราะ)

■ ความสำคัญของภาษาที่สองของเด็กไทยท่านคิดว่าควรเน้นไปที่ภาษาใดบ้าง

เป็นที่รู้กันอยู่ในปัจจุบันว่าในกรณีที่เราจะมีการแข่งขันกับนานาประเทศและก้าวไปสู่ตลาดโลก หรือที่เรียกกันว่าโกลบอล (หัวเราะ) มีภาษาอยู่ 2 ภาษาที่คิดว่ามีความสำคัญนั่นคือ ภาษาอังกฤษกับภาษาจีน ในด้านภาษาอังกฤษนั้นบ้านเราก็มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องแต่ก็ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจซึ่งตอนนี้กำลังเร่งพัฒนาปฏิรูปกันอยู่ ส่วนอีกภาษาหนึ่งคิดว่าเป็นภาษาจีน เพราะในอนาคตจีนจะครองโลกแน่นอนเพราะด้วยจำนวนประชากร และด้วยเศรษฐกิจที่เจริญ แนวโน้มที่เขาจะเป็นตลาดที่สำคัญได้ ถ้าเรามองเห็นช่องทางนี้ เราก็น่าที่จะพยายามฝึกคนให้เข้าใจถึง 2 ภาษาน่าจะเป็นส่วนดี ซึ่งตอนนี้ เราก็น่าจะพยายามเสนอเรื่องภาษาจีนเข้าไปแต่ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับ

■ แนวทางที่ส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองเตรียมพร้อม เพื่อผลักดันให้ลูกประสบความสำเร็จเป็นอย่างไรบ้าง

แต่ละครอบครัว สภาวะแวดล้อม ฐานะก็ต่างกัน คงจะไปชี้เฉพาะเจาะจงให้ใครทำตามคงจะยาก แต่น่าแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการไปปฏิบัติได้ แต่ในความคิดเห็นของผมถ้าเป็นเรื่องส่วนตัว เราต้องพยายามทุ่มเทโดยเฉพาะเรื่องของการศึกษาผมเห็นว่าสำคัญที่สุดให้กับเด็ก และก็ให้การอบรมสั่งสอนไปแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม การศึกษาสามารถพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ คนที่มีคุณภาพมีความรู้ก็จะมีวุฒิภาวะมีสติปัญญาที่จะนึก รู้ แยกแยะว่าอะไรผิด อะไรถูก อะไรที่เหมาะสม แต่คนที่มีการศึกษาที่ต่ำหรือไม่มีการศึกษาเลย ความรู้สึกนึกคิดริเริ่ม หรือการใช้สติ

ปัญญาตัดสินอะไรก็จะแตกต่างกับผู้มีความรู้โดยทั่ว ๆ ไปอยู่แล้ว

อย่างกรณีเรื่องของยาเสพติด ผู้ที่รู้เรื่องยาเสพติด รู้ถึงภัย รู้ถึงอันตรายของมัน ก็พยายามจะหลีกเลี่ยง แต่คนไม่รู้ก็มักว่าเป็นของสนุก คือแนวคิดจะไม่เหมือนกัน อยากไปทดลองอยากไปสัมผัส เพราะไม่มีใครอบรมสั่งสอน มันก็เป็นภาระของประเทศชาติต่อไป

■ หลังจากที่อาจริงอาจจังกับการตรวจสอบสารเสพติดตามแหล่งบันเทิง มีเสียงตอบรับกลับมาอย่างไรบ้าง

คือนโยบายการจัดระเบียบสังคมเป็นนโยบายส่วนหนึ่งของรัฐบาลชุดนี้ ก็เป็นลักษณะเป็นส่วนสนับสนุนนโยบายการปราบปรามยาเสพติด การจัดระเบียบสังคมเราเห็นเรื่องสถานบริการ เพราะเราเห็นว่าสถานบริการเป็นสถานที่แพร่ยาเสพติดในอดีตที่ผ่านมา เราก็ดำเนินการตามนโยบายคณะป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และจากที่เราไปตรวจก็พบว่ามันเป็นแหล่งแพร่ยาเสพติดอย่างดีเนื่องจากเป็นสถานที่ที่ง่ายต่อการจำหน่าย ในอดีตกฎหมายก็ค่อนข้างที่จะหละหลวมเพราะว่าไม่มีการกำหนดกฎหมายแก่คนที่เข้าไปใช้บริการ ก็มีคนหลายประเภท หลายระดับอายุเข้าไปชุมนุมกันอยู่ในนั้น ผมไม่ใช่คำว่ามั่วสุม แต่ใช้คำว่าชุมนุม และในบางส่วนก็เป็นเด็กที่มีปัญหา ทั้งทางครอบครัว ทั้งทางโรงเรียน เป็นที่นัดพบของคนลักษณะนี้ ลักษณะดังกล่าวจึงถูกชักจูงไปในทางที่ผิดง่าย แต่หลังจากที่เราเข้าไปดำเนินการและประสานกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังเป็นเวลาเกือบ 2 ปี ผลปรากฏว่าการแพร่กระจายของยาเสพติดลดน้อยลง และวัยรุ่นที่เป็นเหยื่อของยาเสพติดในสถาน

บริการต่าง ๆ แทบจะไม่ค่อยพบ เนื่องจากว่าเราเข้มงวดมากทั้งนโยบายและกฎหมาย ทำให้การจัดระเบียบสังคมประสบความสำเร็จและได้รับคำชมเชยและก็เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง

■ อย่างนี้ก็ทำให้ผู้ปกครองเบาใจไปมาก และฝากความหวังไว้กับท่านแล้ว

ยินดีครับ ยินดีเป็นอย่างมาก การทำงานในส่วนนี้ก็อาจจะไม่สบายอารมณ์ของผู้ประกอบการหลายๆแห่ง แต่คนที่รู้สึกพึงพอใจมากก็เห็นจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง พอเราได้พูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครองเหล่านี้เขาก็รู้สึกภูมิใจและฝากฝังให้ดูแลทางด้านนี้ต่อไป เพราะพ่อแม่บางคนก็กลัวหรือกลัวว่าลูกหนีมาเที่ยว

■ ในฐานะที่เคยบริหารธุรกิจประสบความสำเร็จมาก่อน ให้นำแนวทางนั้นมาปฏิบัติในงานราชการด้วยหรือไม่ อย่างไร

ประสบการณ์ด้านธุรกิจและประสบการณ์ด้านการเมืองค่อนข้างที่จะแตกต่างกันมาก จะนำมาประยุกต์ใช้ในบางส่วนเท่านั้นเอง ก็จะมีเรื่องการตัดสินใจ คือเอกชนนี้เร็วตัดสินใจง่าย ส่วนราชการนี้กว่าจะดำเนินการได้ นาน ส่วนจะมาปรับปรุงเข้าใช้ด้วยกันนั้นค่อนข้างยากเพราะการดำเนินงานของทางราชการแต่ละส่วนนั้นแตกต่างกัน จะให้รวดเร็วเหมือนการดำเนินธุรกิจนั้นค่อนข้างช้า ยังติดอะไรหลาย ๆ อย่าง วัฒนธรรมเก่า ๆ ยังมีอยู่มาก ต้องใช้เวลา

■ ผลงานที่พึงพอใจมากที่สุด

ก็คงจะเป็น OTOP ที่ประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ทำให้เขามีรายได้ จากเดิมที่เคยมีรายได้ทั่วประเทศแค่ 5 ร้อยล้าน บัดนี้ในเวลา 3 ปี ตอนนี้อยู่ถึง 45,000 ล้านบาท เม็ดเงินเหล่านี้ไม่ได้เข้ารัฐบาลแม้แต่บาทเดียว ทุกอย่างไปที่ชุมชน ไปที่ชาวบ้าน ที่เอาภูมิปัญญาของตนมาใช้ประโยชน์จริง จากที่มีโอกาสได้ไปสัมผัสเขามีความสุขกับรายได้จากที่ไม่เคยมี คุณภาพชีวิตก็ดีขึ้น เป็นความสุขอย่างหนึ่งของพวกเราด้วยที่เห็นเขามีความสุข

■ ในเรื่องของโครงการน้ำประปา มีเป้าหมายในการพัฒนาอย่างไร

อันนี้ก็มีความท้าทายกันมานาน อย่างที่เราเคยพูดกันว่าน้ำท่วมซ้ำซาก ส่วนอีกด้านหนึ่งก็แล้งซ้ำซาก คือทุกปีจะแล้งอยู่เรื่อย การแก้ปัญหาเรื่องน้ำเป็นองค์รวมของประเทศทั้งหมดซึ่งเป็นงานใหญ่และใช้งบประมาณมาก ซึ่งยิ่งเกี่ยวกับท้องถิ่นเรา ยิ่งต้องสนับสนุน ตอนนั้นก็เสนอเรื่องประปาหมู่บ้าน ซึ่งไปสำรวจตรวจสอบดูพบว่ามีประมาณหมื่นกว่าหมู่บ้านมีปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก กำลังของงบประมาณเพื่อไปดำเนินการ เพราะว่าเรามีผู้เชี่ยวชาญอยู่แล้ว แต่ก็ยังติดเรื่องของงบประมาณ น้ำเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์

■ ในเรื่องของท้องถิ่นก้าวไกล บูมชนไทยเข้มแข็งตอนนีผลการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง

ท้องถิ่นมีหน้าที่ดูแลชุมชน ตำบล หมู่บ้าน อยู่แล้ว แต่ลักษณะการดำเนินการในฐานะองค์กรส่วนท้องถิ่นก็เสนอปัญหาและอุปสรรคเพื่อแก้ปัญหาของประชาชนโดยตรง ในขณะที่ปัญหาก็คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ดำเนินการแก้ปัญหาไปอย่างหนึ่ง ประชาชนก็ลำบากไปอีกอย่างหนึ่ง แก้ปัญหากันไปคนละจุด มีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน จากที่ไปดำเนินการมาหลายๆจังหวัดก็ดำเนินการไปด้วยดี ปัญหาหลัก ๆ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ประชาชนไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วม อยู่เฉย ๆ จะทำอะไรทำอย่างนี้ไม่ได้ต้องทำ ต้องเข้าไปมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ อันนี้คือสิ่งที่เราพยายามผลักดัน

*****การศึกษาสำคัญที่สุด การพัฒนาคนต้องพัฒนาการศึกษาควบคู่กันไป พัฒนาคนแต่การศึกษาไม่พัฒนาให้เขาด้วย ไม่ส่งเสริมให้เขาด้วย พัฒนากันยากครับ**

■ นอกจากพัฒนาเรื่องของการศึกษาแล้ว ยังเน้นพัฒนาด้านร่างกายด้วย

ตอนนี้ก็เน้นเรื่องการออกกำลังกาย สนับสนุนให้มีลานกีฬา ลานสุขภาพต่าง ๆ รวมไปถึงเรื่องของสุขภาพอนามัยเช่นเรื่องของตลาด เพราะปีนี้เป็นปี Food Safety ก็พยายามพัฒนาตลาดให้มีมาตรฐาน ตอนนี้ก็ร่วมกับกรมสาธารณสุข กำหนดมาตรฐานให้ไปในแนวทางเดียวกันรวมถึงอาหารเพื่อสุขภาพ ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย

เท่าที่ทำผ่านมา 1 ปี ก็ได้ผลดี เพราะถ้าเข้าไปชี้แจงสนับสนุนประชาชนก็จะมีการดำเนินการอยู่ถูกต้อง และรู้ว่าปัญหาไหนเร่งด่วนที่จะต้องเร่งแก้ไข ที่ผ่านมาเท่าที่ไปสัมผัสก็พบว่าปัญหาที่เขาแก้ไขมีอยู่จุดเดียวคือจะสร้างถนนอย่างเดียวทุกคนคิดอย่างเดียว ไม่นั่นเรื่องการพัฒนาคมน สร้างอาชีพไม่ค่อยคิด สร้างถนนก่อนและต้องสร้างให้ผ่านที่ของตนด้วยนะ แต่ตอนนี้ก็ดีขึ้นแล้วเพราะเราไปเน้นเรื่องการสร้างอาชีพ คุณภาพชีวิตดีขึ้น

■ บุกรไปตรวจตลาดด้วยตัวเองอย่างนี้แม่ค้าพ่อค้าไม่ตื่นตกใจแย้หรือ

เขาดีใจนะ ดีใจมาก ที่มีผู้ใหญ่จากทางราชการไปเยี่ยมเยียนดูแล ถามสารทุกข์สุกดิบ ชาวบ้านต่างจังหวัดจะดีใจมากที่มีผู้ใหญ่ไปตรวจเยี่ยมบางคนก็ถือโอกาสร้องเรียน ที่มงานของเราจึงค่อนข้างจะลงพื้นที่มากเป็นพิเศษ ชาวบ้านเขาก็ดีใจหัวขอกินของใช้มาให้มากมาย ประชาชนชาวบ้านชอบให้ผู้ใหญ่ไปลงพื้นที่เขาจะได้พูดได้ร้องเรียนได้ และได้มีโอกาสพบมันเป็นความภูมิใจของเขา เขาดีใจที่เราให้เกียรติเขาคณบ้านนอกพูดง่าย ๆ ว่ายังไร้เดียงสา

■ ตอนนีหลาย ๆ องค์การก็หันมาสนใจในเรื่องของการกีฬากันมาก

ที่ผ่านมาก็มีนโยบายการส่งเสริมเรื่องกีฬามาตลอด รวมไปถึงการจัดงบประมาณเรื่องอุปกรณ์กีฬา ตอนนี้ได้งบประมาณ 2 ร้อยกว่าล้าน ทำลานกีฬาได้ 1,000 กว่าแห่งที่เราจะพัฒนาให้มีลานกีฬาให้กับหมู่บ้าน เป็นปีแรกที่ได้งบประมาณหลังจากพูดคุยกัน

มานานพอสมควร ท่านนายกฯ ก็เน้นในเรื่องของการกีฬาให้ทุกหมู่บ้านได้มีสถานที่
ออกกำลังกายด้วย

■ ท้องถิ่นไทยใสสะอาดกับการปราบปรามเรื่องคอร์รัปชัน ประชาชนให้ ความร่วมมือมากขึ้นแค่ไหน

ท้องถิ่นไทยใสสะอาดเป็นโครงการเชิงวิชาการมากกว่า เราเน้นไปที่มาตรการ
การจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้อง เรามีหน้าที่เฝ้าดูเพื่อลดการทุจริตในหน้าที่ แต่ก็ได้ผล พูดย
กันภาษาชาวบ้านคือถ้าจะโกงก็โกงได้น้อยหน่อย เพราะมีคนมาเฝ้าจับตาดูตอนนี้มี
มาตรการกำหนดไว้หมดแล้วถ้าจะมีการจัดซื้อจัดจ้างต้องไปปิดประกาศที่หมู่บ้านที่
อำเภอให้ทุกคนได้รับทราบ ต่างจากสมัยก่อนที่ทำกันเองแค่คนสองคน ขณะเดียวกัน
เราก็สนับสนุนให้ประชาชน หรือชาวบ้านทั้งหลายไปมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง ร่วม
กันเป็นคณะกรรมการ ตรวจสอบ ป้อนข้อมูลให้เขาตลอด ว่าเขามีสิทธิที่จะทำอย่างนี้
ซึ่งเมื่อก่อนเขาไม่สนใจนี่ เพราะเขาไม่รู้ไม่มีใครมาให้ข้อมูล

****ต้องพัฒนาคนให้มีความสำนึกในทางที่ดี สำนึกถึงประโยชน์ของประชาชน แต่
โลกนี้คงไม่มีใครบริสุทธิ์ร้อยเปอร์เซ็นต์ ยังมีบ้างแต่ให้เหลือน้อยที่สุด**

■ รัฐบาลชุดนี้ใช้เงินในการแก้ปัญหาออกไปหรือเปล่า

มีใครแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเงินบ้างไม่จั้นจะมีงบประมาณทำไม ก็เองบ
ประมาณต่าง ๆ ไปแก้ความเดือดร้อนของประชาชน ไปพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อ

ให้ประเทศชาติก้าวหน้า ทุกอย่างเกี่ยวข้องกับเงินทั้งนั้น เพียงแต่ว่าการใช้เงินงบประมาณต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อยหรือไม่ แต่ไม่มีเงินก็ทำอะไรไม่ได้ ใช้ลมปากอย่างเดียว ไม่มีทาง (หัวเราะ)

****เราต้องพยายามสร้างพื้นฐานที่ดีให้แก่บุคลากรผู้ที่จะเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ระดับภูมิภาคระดับชาติต่อไปในอนาคต ผมเห็นด้วยกับโครงการพัฒนาชุมชน**

■ แรงบันดาลใจที่ชักนำให้หันมาสู่เวทีการเมือง

ผมทำงานในด้านการบันเทิงมาตลอด และระหว่างนั้นก็ได้รับงานมอบหมายให้ดูแลทางด้านงานฝ่ายข่าวด้วย ซึ่งก็เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง ราชการต่าง ๆ ก็มีโอกาสดำเนินงานด้านการเมืองเป็นเวลาเกือบ 20 ปี ก็ปลุกฝังเรื่องนี้มานาน เลยมีการพูดคุยกับครอบครัวเพราะเราก่อนข้างใกล้ชิดกัน ว่าแต่ละคนจะมีเส้นทางเดินของตนเองอย่างไร ก็แล้วแต่ อยากรู้ก็ขอให้ธุรกิจของครอบครัวเรียบร้อยเสียก่อน ใช้เวลาถึง 30 ปีกว่าจะเรียบร้อย ถึงจะมีโอกาสได้เข้ามาทางการเมือง เมื่อทางครอบครัวเปิดไฟเขียวให้ และก็เป็นจังหวะที่ได้มาเจอท่านหัวหน้านี้ และก็ได้เข้ามาพร้อมกับพรรคไทยรักไทยเข้าปีที่ 4 แล้ว แต่ถามว่าการทำงานต่างกันอย่างไร ผมบอกได้ว่าแตกต่างกันราวกับฟ้ากับดินก็ว่าได้

■ สนุกกับงานการเมืองไหม

สนุก! อย่างงานที่ผมรับผิดชอบสนุก เปรียบเทียบงานคมนาคมกับงานมหาดไทย

งานคมนาคมคืองานออฟฟิศ งานมหาดไทยคืองานพื้นที่ คนละเรื่องคนละพิวส์กันเลย ด้านคมนาคมต้องวางแผน คนต่อคนก็สัมพันธ์กันน้อย ส่วนมหาดไทยนี้ต้องถึงลูกถึงคนเลย (ยิ้ม)

****ผมเป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ อาวุโสหน่อยและไม่เคยเจรจาเรียกร้อง**

■ ท่ามมองการเมืองไทยเป็นอย่างไรบ้าง

แนวโน้มดี และคงจะพัฒนาไประดับเทียบเท่าอารยะประเทศ นักการเมืองรุ่นเก่า ๆ ก็ยังมีอยู่ 50 เปอร์เซ็นต์ ยังมีอยู่ก็ต้องรอให้ถ่ายเลือดไปสู่รุ่นใหม่ แต่พวกเก่า ๆ ก็ยังมีอำนาจมีอิทธิพลครอบงำนักการเมืองรุ่นใหม่กันอยู่ ก็รอให้มีการถ่ายเลือดใหม่มีการปลุกฝังแนวทางใหม่ รุ่นใหม่ ๆ ก็จะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ

■ การเมืองในพื้นที่ยากจะหับ

ก็ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ซึ่งแนวทางต่าง ๆ ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ เราก็มาใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามที่ว่าอำนาจอยู่ที่ท้องถิ่นแต่ในขณะเดียวกันกฎหมายก็กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้เราก็พยายามผลักดัน

ปัญหามีว่าการกระจายอำนาจไม่ได้อยู่ที่รัฐบาลชุดนี้ เริ่มจากรัฐบาลชุดก่อน ๆ ซึ่งเรามองว่าเป็นการถ่ายโอนที่รวดเร็วเกินไป แต่เมื่อถ่ายไปแล้วหน้าที่เราที่เป็น

รัฐบาลชุดต่อมาก็ต้องไปแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ถ้าถามความเห็นส่วนตัวผม เรา
ถ้าโยนอำนาจตอนเราไม่พร้อม ปัญหาตอนนี้เลยเยอะไปหมด แต่ว่าเราทำอะไรไม่ได้
ไปยกเลิกอะไรก็ไม่ได้เพราะว่ามันเกิดขึ้นมาแล้ว เหมือนอย่างที่จะไปยุบ อบต.เหมือน
กับคุณไปทำเขาห้อง แล้วจะให้เขาไปทำแท่งอย่างนั้นมันไม่ถูก เราดูว่าปัญหาเขาคือ
อะไรเราก็ไปช่วยเขาแก้ แต่ดีขึ้น ๆ ช่วงแรกๆเหนื่อยมาก โชคดีอย่างหนึ่งต้องชมเชย
อธิบดีกระทรวง เขาคลุกคลีกับท้องถิ่นมาเขาเข้าใจถึงธรรมชาติคน ได้โน้มน้าวอธิบาย
ถึงวิธีการแก้ไขทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับ

■ กรอบครัว

ครอบครัวของท่านมีวิธีวาง
รากฐานในการเลี้ยงดูและการ
ศึกษาอย่างจึงทำให้ท่านประสบ
ความสำเร็จอย่างไรในปัจจุบัน

คุณพ่อคุณแม่ของผมเป็นคน
ที่พยายามผลักดันให้ลูกๆเป็นคนที่ไม่
หาความรู้ให้มากที่สุดเท่าที่เราสามารถ
จะทำได้ ซึ่งในตอนนั้นครอบครัวของ
ผมก็ไม่ได้มีฐานะดีอย่างไรในปัจจุบันนี้
หรือก็เป็นครอบครัวธรรมดาทั่วไป และ
ทางครอบครัวก็สปอร์ต จะส่งให้เราไป
เรียนในโรงเรียนที่ดีเพื่อที่จะให้เรา

คุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ และก็เน้นสอนให้เป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียร มีความซื่อสัตย์สุจริต เราก็ดำเนินตามคำอบรมสอนของท่านมาจนถึงปัจจุบันนี้ เราก็ใช้แนวทางตามที่ได้รับการอบรมมาใช้กับแนวทางในการอบรมข้าราชการ เริ่มต้นใช้กับการดำเนินธุรกิจ จนมาถึงงานราชการในทุกวันนี้ และผมก็ใช้แนวทางนี้สอนบุตรธิดา ด้วย

■ ลูกคนไหนใครสนใจทางด้านการเมืองบ้าง

ไม่มี..(หัวเราะ) เห็นพ่ออย่างนี้ก็ไม่อยากเข้าแล้วมั้ง ตอนแรกลูกสาวคนที่สองที่เพิ่งแต่งงานไปสนใจ แต่พอมาเจอสภาพอย่างนี้แล้ว เขาก็แทบจะไม่คุยเรื่องการเมืองกับผมเลย ตอนที่ผมยังไม่มาเขาก็เคยวางแผนจะลงกทม.ตอนที่จับด็อกเตอร์มาใหม่ ๆ แต่หลังจากที่ผมเข้ามาแล้ว เขาเห็นสภาพผมแล้วเขาไม่คุยด้วยเลย ส่วนคนอื่น ๆ ไม่พูดถึงเลย แต่ลูก ๆ ผมเขาเรียนมาทางด้านธุรกิจและครอบครัวมีธุรกิจที่ดูแลเขาก็เลยสนใจไปทางนั้น เรื่องการเมืองนี้ต้องให้ใจรัก อย่าไปผลักดันเขาเลย ผมไม่ใช่ผู้จัดการเมืองอาชีพไม่เหมือนบางคน ทั้งครอบครัวเป็นนักการเมืองนั่นถือเป็น

อาชีพและก็ปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก ผมไม่เคยปลูกฝังลูกในเรื่องการเมืองแต่ปลูกฝังในเรื่องธุรกิจเรื่องการทำงาน

ส่วนใหญ่เวลาลูก ๆ มีปัญหาเขาจะมาปรึกษาผมมากกว่า แม่เขาเป็นแม่บ้านแต่ถ้าผู้หญิงก็ปรึกษาแม่ จากประสบการณ์ที่ผมมี ผมให้ลูกทุกคนทำงานหนักหมด เรียนให้มากทำงานให้มาก

■ งานอดิเรก

ดูหนัง ว่างเมื่อไรดูหนังเมื่อนั้น ชอบหนังแอคชั่น หนังตลก ช่วงไหนว่างก็จะอยู่กับครอบครัวกับลูก กินข้าว ซื่อของ จบด้วยดูหนัง ส่วนใหญ่เป็นวันอาทิตย์ เป็นวันครอบครัว ทำมา 30 กว่าปีแล้ว ตอนที่อยู่ต่างประเทศก็ทำแบบนี้แล้วก็นำมาใช้ในเมืองไทย จนเดี๋ยวนี้เขาโตแล้วอายุ 30 กว่าก็ไม่รู้เขาจะรำคาญหรือเปล่าแต่ก็ทำมาถึงทุกวันนี้

■ มีดาราคบปรดไหม

ไม่มี..ผมรู้เรื่องดารานี้ดี เพราะฉะนั้นไม่ควรมีคนโปรด เพราะเมื่อก่อนทำงานด้านนี้จะไปชอบคนใดคนหนึ่งเดี๋ยวจะหาว่าเลือกที่รักมักที่ชัง อู๊ย..ดารามันศิลปินเหลือเกิน ในชีวิตขณะทำงานที่วี 30 ปีอยู่หลังกล้องมาตลอดสร้างใครมาไม่มีใครรู้หรอก แต่คนถูกสร้างมันรู้เอง

■ ดูแลหลายงานอย่างนี้เหนื่อยก็บ้างไหม แล้วเติมไฟในการทำงานให้กับตัวเองอย่างไร

ทำใจสบาย ๆ ไม่ต้องเติมไฟอะไร มันเป็นหน้าที่ที่ต้องทำอยู่แล้ว แล้วเผชิญอย่างที่เราสนุกกับงาน ความเหนื่อยมันก็ลดน้อยลงไป ความท้อก็มีบ้างไม่ใช่ไม่มี ท้อก็ท้อระยะสั้น ๆ ความรับผิดชอบก็สะกิดเราให้เราหายท้อเอง

****และอย่างรัฐบาลชุดนี้ถ้าไม่ทำงานเขาไม่ให้อยู่ นี่คือท่านนายกฯ ฉะนั้นต้องตื่นตัวตลอดเวลา**

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์

1. มหาดไทยกับการพัฒนาคน

ผู้เขียน : นายอนุชา โมกขะเวส

ตำแหน่ง : รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชน และส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2. ท้องถิ่นกับการพัฒนาคนในอนาคต

ผู้เขียน : นายสาโรช คัชมาตย์

ตำแหน่ง : อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครอง

3. โครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด

ผู้เขียน : รศ.ดร. วรพีศ มีมาก

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำภาควิชาภูมิศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

4. โครงการท้องถิ่นก้าวไกล ชุมชนไทยเข้มแข็ง

ผู้เขียน : ดร. สมเจตน์ พันธุ์โฆษิต

ตำแหน่ง : ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

5. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

ผู้เขียน : รศ.ดร. จิระพันธุ์ พูลพัฒน์

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กับการรู้รักความเป็นไทย

ผู้เขียน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. โครงการตลาดดีมีมาตรฐาน

ผู้เขียน : ดร.พรพรรณ วรสิทธิ์ รัตนอมร

ตำแหน่ง : รองอธิการบดีวิทยาลัยปทุมธานี

เลขานุการประจำคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา

ผู้ผลิตและจำหน่าย
น้ำดื่มหยอดเหรียญ

เพื่อชุมชน

มีรุ่นขนาดเล็ก (Global Smart) สำหรับพาร์กเมนต์ อาคารสูง
และรุ่นขนาดใหญ่ (Global Extra) สำหรับบริเวณชุมชน

พร้อมบริการบำรุงรักษาทั่วประเทศ

สนใจติดต่อ

โทร. 0-2973-6391-4

บริษัท ไกลบอล วอเตอร์

บริษัท ยูนิเวอร์แซล ยูทิลิตี้ส์ จำกัด

สนับสนุนการจัดทำฟ็อกเก็ตบุ๊ก

“ท้องถิ่นกับการพัฒนาคน”

Universal Utilities

บริษัท ยูนิเวอร์แซล ยูทิลิตี้ส์ จำกัด

9/9 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กทม.10210

โทร. 02-940-9041-2 โทรสาร 02-940-9043

■ บันทึก

■ บันทึก

■ บันทึก

■ บันทึก

บ 15191 ฉ.1

HF ประชา, มาลีนนท์.
5549.5.M3 ท้องถิ่นกับการพัฒนาคน.
ป232ท
2547

ชื่อ ประชา มาสินนท์
วันเดือนปี เกิด 20 มีนาคม 2490
อายุ 57 ปี

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจจาก Elmhurst College, Illinois, USA
- หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรร่วมเอกชน รุ่น 344

ประวัติการทำงาน

- กรรมการรองผู้จัดการ บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด
- ที่ปรึกษา รองนายกรัฐมนตรี *พลเอก สมคิด สุนทรเวช ปี พ.ศ. 2538, 2539
- ที่ปรึกษา รองนายกรัฐมนตรี *พลเอก พล.ต.อ. สมบุญ รุ่งทรงษ์ ปี พ.ศ. 2539
- ที่ปรึกษาด้านการรวมกิจการคมนาคม สภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2539
- อดีตสมาชิกวุฒิสภา ปี พ.ศ. 2539-2543
- ที่ปรึกษา กิจการเดิมกักต้งประจำคณะกรรมการกิจการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2540
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ปี พ.ศ. 2544-2545
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2545-ปัจจุบัน

ประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ชั้นจตุสดมภ์เมธีภักดีไทย ได้รับพระราชทานเมื่อ 5 ธันวาคม 2537
- ชั้นตรีจตุสดมภ์ภักดีไทย ได้รับพระราชทานเมื่อ 5 ธันวาคม 2538
- ชั้นทวีติยาภรณ์เมธีภักดีไทย ได้รับพระราชทานเมื่อ 5 ธันวาคม 2539
- ชั้นทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ได้รับพระราชทานเมื่อ 5 ธันวาคม 2541
- ชั้นปรีชาภรณ์เมธีภักดีไทย ได้รับพระราชทานเมื่อ 5 ธันวาคม 2544
- ชั้นปรีชาภรณ์ช้างเผือก ได้รับพระราชทานเมื่อ 5 ธันวาคม 2545